

Gemeente
De Ronde Venen

J]g]Y·
J Yfv]ZgfYVWYUh]Y

HcY_ca ghVYYXYb j Yfv]ZgfYVWYUh]Y·
8Y'FcbXY'J YbYb '&\$' \$

POSTADRES Postbus 250 T 0297 29 16 16
3640 AG Mijdrecht F 0297 28 42 81
BEZOEKADRES Croonstadlaan 111 E gemeente@derondevenen.nl
3641 AL Mijdrecht I www.derondevenen.nl

**Gemeente
De Ronde Venen**

AUTEUR(S) Tamara Hooijman en Iris Hes-ter Telgte

DATUM 16 december 2020

STATUS vastgesteld

Visie verblijfsrecreatie

Toekomstbeelden verblijfsrecreatie De Ronde Venen 2030

Voorwoord

Gemeente De Ronde Venen heeft veel te bieden aan haar bezoekers. Denk aan de Vinkeveense Plassen, het historische centrum van Abcoude, de forten of het open en groene karakter van het buitengebied. Naast inwoners die graag in de eigen gemeente recreëren en dagrecreanten van buiten De Ronde Venen, verwelkomen wij ook verblijfsrecreanten. Zij slapen minimaal 1 nacht in onze gemeente. Dit zorgt mede voor werkgelegenheid, levendigheid en omzet in de winkelgebieden en horecagelegenheden.

Samen met belanghebbende partijen werkten wij aan een inspirerend toekomstbeeld tot 2030 voor verblijfsrecreatie in onze gemeente, waarbij de ambitie matige groei in het aantal overnachtingen is. Essentieel is het behoud van het karakter van de verschillende deelgebieden binnen de gemeente, en dat er aandacht is voor de balans tussen het landschap, inwoners en bezoekers. Welke typen verblijfsrecreant passen het beste bij onze gemeente, en in wat voor accommodatie verblijven zij graag? Deze visie biedt een aantal concrete uitgangspunten om initiatieven voor verblijfsrecreatie aan te toetsen.

Dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van deze visie op verblijfsrecreatie. Op mijn fietstochten door onze prachtige gemeente hoop ik de komende jaren mooie initiatieven te zien ontstaan en enthousiaste verblijfsrecreanten te ontmoeten!

Alberta Schuurs
Wethouder recreatie en toerisme gemeente De Ronde Venen

Inhoud

Samenvatting	4
1 - Inleiding	7
1.1 - Aanleiding	7
1.2 - Doel.....	8
1.3 - Participatie	8
1.4 - Leeswijzer	9
2 - Uitgangspositie	10
2.1 - Lokale situatie	10
2.2 - Trends en ontwikkelingen	13
3 - Toekomstbeeld verblijfsrecreatie	15
3.1 - Overkoepelende doelen en ambities	15
3.2 - Toekomstige typen verblijfsrecreanten voor De Ronde Venen	16
3.3 - Deelgebieden binnen De Ronde Venen en passende doelgroepen	18
3.4 - Uitgangspunten specifieke verblijfsvormen	22
4 - Conclusie en vervolg	27
5 - Bijlagen	29
5.1 - Bronvermelding.....	29
5.2 - Moodboards participatie-bijeenkomst met stakeholders	31
5.3 - Infographic uitkomsten inwoners enquête november 2019	34
5.4 - Richtlijnen varende recreatieverblijven	35
5.5 - Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen	36

Samenvatting

Voor de gemeente De Ronde Venen is recreatie een belangrijke sector. Het toeristisch-recreatief aanbod in de gemeente draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving waarin het prettig wonen, werken en recreëren is. Het genereert bovendien inkomsten voor zowel ondernemers als gemeente (toeristenbelasting). De liggende visie recreatie en toerisme gaat in op dagrecreatie, waarbij men in de gemeente recreëert, maar thuis overnacht. Een visie op verblijfsrecreatie (waarbij men minimaal 1 nacht in de gemeente blijft overnachten) was er tot op heden niet. Voor zowel ondernemers als de gemeente zelf biedt een visie op verblijfsrecreatie kaders en richting bij diverse vraagstukken en planvorming; daarom stelden wij deze visie op.

Trends en ontwikkelingen

De afgelopen jaren steeg het buiten- en binnenlands verblijf in ons land. De verwachting is dat binnenlands toerisme de komende jaren verder stijgt, al is het effect van de coronacrisis ten tijde van vaststelling van deze visie nog onzeker. Mogelijk geeft de coronacrisis het binnenlands toerisme nog een extra boost. Voor De Ronde Venen reden te meer om de gewenste richting te bepalen voor deze ontwikkeling.

Daarbij is het goed om bewust te zijn van trends in toerisme en recreatie. Steeds meer toeristen en recreanten zoeken authentieke ervaringen in zowel locatie, accommodatie als activiteiten. Zij vinden duurzaamheid en delen van middelen belangrijk en zijn zich steeds bewuster van verschillende vervoersmiddelen en hun effect op de omgeving. Als gemeente is het essentieel te zorgen voor bereikbaarheid en toegankelijkheid voor deze omgevingsbewuste verblijfsrecreant. Abcoude is vanuit Metropoolregio Amsterdam de poort naar het Groene Hart, en via het station met openbaar vervoer goed bereikbaar.

Gematigde groei en focus op gewenste kwaliteitsdoelgroepen

De Ronde Venen heeft de ambitie om verblijfsrecreatie gematigd te laten groeien (gemiddeld 3% per jaar tot 2030). Dit sluit aan bij de wens om het authentieke karakter van de deelgebieden Plassengebied, Buitengebied en Abcoude en omgeving te behouden, maar daarnaast mogelijkheden te bieden voor ontwikkeling en innovatie van verblijfsrecreatie.

Uit onderzoek blijken 3 typen verblijfsrecreanten goed aan te sluiten bij de deelgebieden. Dit zijn de Stijlzoeker, de Rustzoeker en de Zakentoeurist. Deze typen passen bij de gewenste toekomstbeelden van inwoners, stakeholders en bestaande dorpsvisies. Het Plassengebied is aantrekkelijk voor alle 3 de typen verblijfsrecreant. Het Buitengebied trekt met name de Rustzoeker en Zakentoeurist. Abcoude en omgeving spreken de Stijlzoeker en Zakentoeurist aan. De omgeving van Abcoude is interessant voor de Rustzoeker.

Het voordeel van de Zakentoeurist is dat deze het hele jaar gebruik maakt van het toeristisch-recreatieve aanbod en daarbij veel nevenuitgaven doet. Als ondernemers samenwerken om passende

arrangementen op te stellen voor deze doelgroep heeft dit absoluut potentie om het huidige verblijfsrecreatieseizoen te verlengen.

Gemeente De Ronde Venen streeft ernaar om in 2040 klimaatneutraal zijn. Vanuit dat perspectief is het logisch om op het gebied van verblijfsrecreatie duurzame ontwikkelingen te stimuleren door kennis en goede voorbeelden te delen. Belangrijk is dat op alle fronten gestreefd wordt naar duurzame (verblijfs)recreatie. Daar passen accommodaties bij die op duurzame wijze tot stand komen en waar men in de bedrijfsvoering volgens duurzaamheidsprincipes werkt.

Basisuitgangspunten ontwikkeling accommodatie voor verblijfsrecreatie

Alle ontwikkelingen en (aan)vragen op het gebied van accommodatie voor verblijfsrecreatie toetsen we op:

- de gewenste typen verblijfsrecreant; Rustzoeker, Stijlzoeker en Zakentoeurist;
- het karakter van het betreffende deelgebied zoals beschreven in hoofdstuk 3.3;
- onze duurzaamheidsambitie; werken aanbieders van (verblijfs)recreatiebedrijven op basis van duurzaamheidsprincipes?;
- risico op permanente bewoning (in samenhang met het gekozen bedrijfsconcept).

Aanvullende uitgangspunten voor specifieke verblijfsvormen

Voor een aantal specifieke verblijfsvormen stelden we concrete uitgangspunten op. Deze bieden voor zowel ondernemers als de gemeente basis en richting in de uitvoering.

Het gaat om de volgende uitgangspunten:

- *Recreatieparken*: de situatie per park bekijken en revitaliseren indien mogelijk;
- *Drijvende recreatieverblijven voor overnachting*: Geen (nieuwe) drijvende recreatieverblijven op de Vinkeveense Plassen of legakkers voor overnachting toestaan; verzoeken van jachthavens aan de Plassen om in een deel van de jachthaven drijvende recreatieverblijven (bouwwerken) voor overnachting te realiseren in overweging nemen;
- *Particuliere verhuur*: Nieuwe wet toeristische verhuur van woonruimte analyseren en vervolgens bepalen wat eventueel lokaal aanvullend nodig is;
- *Camperplaatsen*: Voorstellen voor beheerde camperplaatsen in overweging nemen maar geen openbare camperplaatsen toestaan;
- *Vrijkomende agrarische bebouwing*: Positieve grondhouding ten opzichte van voorstellen tot accommodatie voor verblijfsrecreatie in vrijkomende agrarische bebouwing, met als doel cultuurhistorisch waardevolle bebouwing in het landelijk gebied te behouden door deze een nieuwe functie te geven.

Koers en samenwerking

Met behulp van deze visie is door (potentiële) initiatiefnemers te bepalen waar het huidige toeristisch-recreatieve aanbod van De Ronde Venen al goed aansluit. Wanneer ondernemers met bestaande accommodaties iets willen veranderen, is het gewenste toekomstbeeld in deze visie de richtlijn bij het beoordelen van de plannen. Uiteraard geldt dit tevens voor nieuwe initiatieven en samenwerkingen tussen gemeente en ondernemers.

In brede zin zet de gemeente zich in om samenwerking tussen (toerisme- en recreatie-) ondernemers te stimuleren. Het is namelijk niet alleen de enkele accommodatie die de aantrekkelijkheid van het gebied bepaalt. Ondernemersverenigingen spelen een sterke rol in de digitale gebiedsmarketing. De gemeente vervult hierin een ondersteunende rol en benut verder regionale samenwerkingen voor gebiedsmarketing. Ondanks dat de gemeente zelf geen actief marketingbeleid nastreeft, maken we waar nodig keuzes op de basis van de geformuleerde ambitie, gewenste typen toeristen, deelgebieden en uitgangspunten.

1 - Inleiding

Rust, ontspanning, vermaak, plezier... Zoeken we niet allemaal dit soort momenten? Soms juist dichtbij huis, soms verder weg. We zoeken een bestemming en accommodatie die bij ons past. Ook voor zakelijke doeleinden reist men steeds meer en maakt men gebruik van bijzondere vergader- en trainingslocaties.

Zo zijn er verschillende typen bezoekers die De Ronde Venen weten te vinden. De Vinkeveense Plassen, de forten, het open en groene karakter van het buitengebied en het historische centrum van Abcoude zijn belangrijke trekpleisters.

De verwachting is dat de vraag naar verblijfsrecreatie de komende jaren blijft toenemen. De behoefte aan 'buitenruimte', met name bij mensen die in de stad wonen, zal stijgen. Dit biedt economische kansen, maar vraagt tegelijk om aandacht voor dat wat het gebied zo aantrekkelijk maakt en hoe dit te behouden of mogelijk zelfs versterken.

Deze visie gaat in op de ontwikkeling van verblijfsrecreatie en presenteert een toekomstbeeld voor verblijfsrecreatie in De Ronde Venen gebaseerd op actuele cijfers en input van inwoners, ondernemers en andere stakeholders.

1.1 - Aanleiding

De aanleiding voor deze visie is meerledig:

- Tot nu toe ontbreekt een visie op verblijfsrecreatie;
- Het zorgvuldig bewaren van de balans tussen ontwikkeling voor verblijfsrecreatie en het beschermen van natuur en landschap en de leefomgeving van de inwoners;
- Verbetering van dienstverlening aan ondernemers;
- Het bieden van een basis bij het maken van keuzes voor specifieke verblijfsvormen.

Hieronder lichten wij dit nader toe.

De reeds bestaande 'Visie Recreatie en Toerisme De Ronde Venen 2020'¹ gaat met name in op dagrecreatie. De gemeente vindt hierin weinig tot geen kader om initiatieven op het gebied van verblijfsrecreatie aan te toetsen en tot goede besluiten te komen. Het ontbreken van een duidelijke koers vanuit de gemeente voor verblijfsrecreatie stimuleert ondernemers niet om op dit gebied te investeren en innoveren. Dit zijn gemiste kansen en dat komt uiteindelijk de kwaliteit van het toeristisch-recreatieve aanbod niet ten goede.

Van de gemeente wordt verwacht dat zij een goed ondernemers- en leefklimaat creëert en de natuur en cultuurhistorische waarden beschermt. Het coalitieakkoord 'Verbindend, innovatief, ondernemend'² benoemt gericht het belang van deze balans. Aangezien het aantal verblijfsrecreanten de komende

---

¹ Gemeente De Ronde Venen (2013): [Visie Recreatie en Toerisme De Ronde Venen 2020](#)

² Gemeente De Ronde Venen (2018): [Coalitieakkoord 'Verbindend, innovatief, ondernemend'](#)

jaren toeneemt, komt het vraagstuk steeds meer naar de voorgrond hoe we recreatieve ontwikkeling zorgvuldig kunnen accommoderen. Dit vraagt om meer duidelijkheid van de gemeente op dit gebied.

Gemeente De Ronde Venen heeft de ambitie om in 2022 de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland te zijn en zet in op verbeterde dienstverlening aan en samenwerking met haar ondernemers. Deze visie beoogt meer richting te bieden aan de toerisme- en recreatieondernemers bij nog te ontwikkelen initiatieven en aanpassingen aan bestaande verblijfsrecreatiemogelijkheden.

Verder staat het recreatief-toeristische toekomstperspectief van recreatieparken binnen de gemeente onder druk. Hier liggen verschillende oorzaken aan ten grondslag. Dit onderwerp vraagt daarom om een aparte aanpak. Op basis van de uitkomsten van het uitgevoerde vitaliteitsonderzoek³ in provincie Utrecht wil de provincie dit vraagstuk samen met gemeenten en ondernemers oppakken. Dit traject start naast een pilotstudie die gemeente De Ronde Venen al met de provincie is aangegaan op dit gebied. Een (bredere) visie op verblijfsrecreatie biedt een belangrijke basis voor het maken van keuzes in dit traject.

1.2 - Doel

Het doel van deze nota is het vaststellen van een kwalitatief toekomstbeeld en enkele specifieke uitgangspunten voor de ontwikkeling van verblijfsrecreatie in De Ronde Venen. Dit toekomstbeeld heeft betrekking op de periode tot circa 2030.

1.3 - Participatie

Verschillende stakeholders leverden een bijdrage aan de totstandkoming van de kwalitatieve toekomstbeelden.

- Op 30 september 2019 organiseerde de gemeente een participatiebijeenkomst voor verschillende stakeholders. Tijdens deze bijeenkomst werd stilgestaan bij verschillende trends en ontwikkelingen. Vervolgens maakten de aanwezigen moodboards (zie bijlage 2) van hun toekomstbeeld verblijfsrecreatie voor het Plassengebied, het Buitengebied en Abcoude & omgeving. Deze zijn gebruikt bij het beschrijven van het gewenste toekomstbeeld.
- Inwoners en toerisme- en recreatieondernemers gaven eind 2019 via een enquête aan hoe zij over de toekomst van verblijfsrecreatie in De Ronde Venen denken (zie bijlage 3 voor een infographic met de uitkomsten). Deze uitkomsten zijn meegenomen in het gewenste toekomstbeeld per deelgebied.
- De toeristische monitor⁴ (zie bijlage 5) die de gemeente eind 2018 liet uitvoeren geeft inzicht in de economische betekenis van toerisme en recreatie in De Ronde Venen. Het onderzoek toeristische positionering van de regio Amstelland-Meerlanden⁵ leverde relevante informatie over de plek en potentie van De Ronde Venen in de regio. Daarnaast leverden cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het rapport 'Perspectief Bestemming NL 2030'⁶ van het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) bruikbare inzichten.

---

³ Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd (2020): [Vitaliteitsonderzoek recreatieparken en jachthavens](#)

⁴ ZKA Leisure Consultants (2019): Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen

⁵ ZKA Leisure Consultants (2019): [Quick-scan Toerisme Amstelland-Meerlanden](#)

⁶ NBTC Holland Marketing (2019): [Perspectief Bestemming NL 2030](#)

- Op 24 juni 2020 is het eerste toekomstbeeld met daarbij uitgangspunten voor specifieke verblijfsvormen middels een presentatie tijdens een voorbereidende commissie met de raad gedeeld. De raad kreeg de gelegenheid om aan te geven hoe zij tegenover de verschillende uitgangspunten aankeek.
- Eind juli 2020 is dezelfde presentatie gemaild naar de stakeholders. Zij kregen de gelegenheid om hier per mail op te reageren. Een aantal stakeholders maakte gebruik van deze gelegenheid.
- Op 21 september 2020 vond een informatiebijeenkomst met stakeholders plaats. De gemeente nam met de stakeholders vragen naar aanleiding van hun ingestuurde input, de stand van zaken en het vervolgproces door.

1.4 - Leeswijzer

Na deze inleiding beschrijft hoofdstuk 2 de huidige situatie in De Ronde Venen voor verblijfsrecreatie. Tevens schetst het een aantal belangrijke trends en ontwikkelingen. Hoofdstuk 3 laat het gewenste toekomstbeeld zien en biedt daarnaast uitgangspunten voor een aantal specifieke verblijfsvormen. Afsluitend geeft hoofdstuk 4 een conclusie en beschrijft welke rol de gemeente speelt bij de verdere invulling van dit gewenste toekomstbeeld.

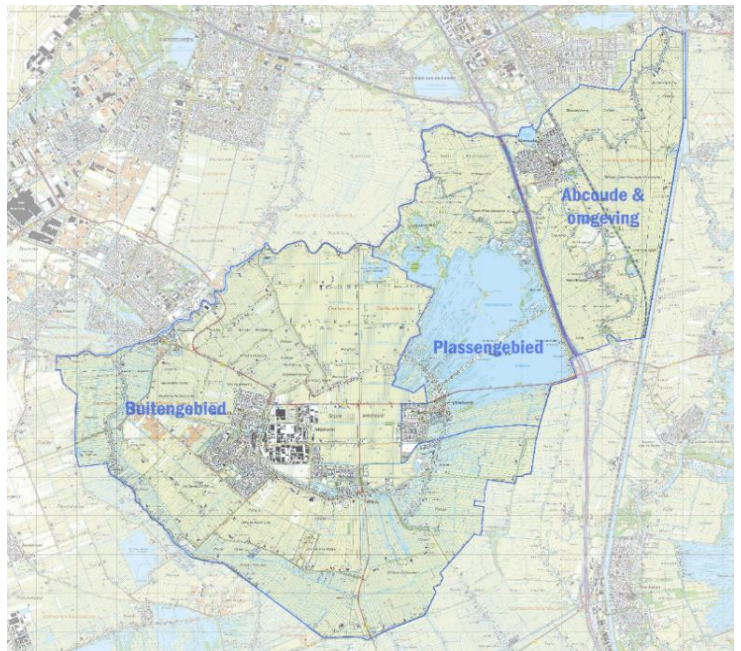
2 - Uitgangspositie

Dit hoofdstuk beschrijft kort de huidige situatie van verblijfsrecreatie in De Ronde Venen en benoemt de belangrijkste trends en ontwikkelingen om rekening mee te houden.

2.1 - Lokale situatie

De 3 toeristisch-recreatieve deelgebieden in De Ronde Venen

De Ronde Venen heeft op het gebied van verblijfsrecreatie een divers aanbod. De Vinkeveense Plassen, het open en groene karakter van het buitengebied, het historische centrum van Abcoude en de forten zijn belangrijke trekpleisters. Met diverse accommodaties, verbindende fiets-, wandel- en kanoroutes, goed onderhouden recreatierreinen, allerlei horeca gelegenheden en verschillende recreatieve activiteiten biedt De Ronde Venen de recreant iets moois tijdens een meerdaags verblijf. Hierbij past geen massatoerisme, maar er zijn verschillende typen verblijfsrecreanten waarvoor het aanbod van De Ronde Venen aantrekkelijk is.

Figuur 1 Toeristisch recreatieve deelgebieden gemeente De Ronde Venen

We hebben de gemeente in 3 gebieden verdeeld; het Buitengebied, het Plassengebied en Abcoude & omgeving (zie figuur 1 voor de grenzen tussen de gebieden). Dit leidt tot meer aandacht voor het karakter, de mogelijkheden en uitdagingen in deze deelgebieden.

Type bezoekers

Uit het onderzoek van ZKA Leisure Consultants⁷ (ZKA) in 2019 (zie bijlage 5) blijkt dat in 2017 het merendeel van de overnachtingen in De Ronde Venen plaatsvond in hotels en bungalowparken. Campings kwamen op een derde plek uit. De vaste plekken op campings en in jachthavens zijn in deze telling niet meegenomen. De bezettingsgraden in de hotels en op campings in de gemeente waren in 2017 marktconform, bed & breakfasts presteren gemiddeld iets beter dan in andere gebieden in Nederland.

⁷ ZKA Leisure Consultants (2019): Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen

In de hotels en bed & breakfasts kwamen veelal Nederlanders van buiten de omgeving van Amsterdam en Utrecht, en buitenlandse gasten (met name Duitsers en Belgen). Exacte cijfers staan in bijlage 5.

In de jachthavens kwamen de meeste bezoekers in 2017 uit De Ronde Venen zelf, daarna uit omgeving Amsterdam, omgeving Utrecht en de rest van Nederland. Er waren weinig buitenlandse overnachtingen.

De recreatiewoningen, groepsaccommodaties en campings waren vooral in trek bij mensen uit omgeving Amsterdam, omgeving Utrecht en de rest van Nederland. Daarnaast waren er veel Duitse gasten in de recreatiewoningen.

Omvang verblijfsrecreatie in De Ronde Venen gemiddeld, maar met groeipotentie

In De Ronde Venen vonden in 2017 ruim 175.000 overnachtingen plaats en werd er ruim 34 miljoen euro aan toeristische bestedingen gedaan. 59% hiervan is gekoppeld aan verblijfsrecreatie, 35% aan dagrecreatie en 5% aan zakelijk toerisme. Op basis van de toeristenbelasting is te zien dat in 2018 en 2019 het aantal overnachtingen in beide jaren met zo'n 6% is gestegen.

In 2017 leverde verblijfsrecreatie volgens het rapport van ZKA⁸ (bijlage 5) in de gemeente circa 600-650 banen op. Dit is 5,7% van de totale werkgelegenheid in de gemeente. Dit blijft iets achter bij het landelijke gemiddelde van 6,8%. Een oorzaak hiervoor is o.a. te vinden in het sterke seizoensgebonden karakter van het toeristische aanbod in de gemeente.

De omvang van verblijfsrecreatie in De Ronde Venen is op dit moment vrij gemiddeld, maar door landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken is er potentie om meer bezoekers te trekken. Zelfs als recreatieondernemers en gemeente hier niet actief op inzetten de komende jaren, is de kans groot dat een toenemend aantal bezoekers De Ronde Venen zal vinden.

Tot nu toe vooral aandacht voor dagrecreatie

Het thema recreatie (en toerisme) komt terug in verschillende visies die in de afgelopen jaren zijn opgesteld. Er liggen kansen om de economische betekenis van de sector te vergroten, maar zorgvuldigheid is gewenst. Ontwikkelingen moeten passen binnen het karakter van het dorp of buitengebied, omdat de kwaliteit van dat gebied juist hetgeen is dat de recreant trekt. Verblijfsrecreatie helpt om het buitengebied aantrekkelijk en leefbaar te houden, zolang het goed wordt ingepast in de

omgeving. De meeste visies richten zich vooral op (dag)recreatie. De gemeente spreekt zich in de huidige visies weinig uit over verblijfsrecreatie.

---

⁸ ZKA Leisure Consultants (2019): Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen

De Ronde Venen in de Regio

Uiteraard staat gemeente De Ronde Venen niet op zichzelf; de gemeente is onderdeel van de provincie Utrecht en participeert in meerdere regionale overlegstructuren. Er zijn toeristisch-recreatieve verbindingen met zowel Metropoolregio Amsterdam als met het Groene Hart.

Provincie Utrecht

In de provincie Utrecht groeit de toeristisch-recreatieve sector. Zowel de bestedingen als de werkgelegenheid stijgen flink. Uit de Monitor Toerisme en Recreatie Provincie Utrecht 2018⁹ blijkt dat de groei vooral zit in de dagtochtenmarkt en het zakelijk toerisme. In het Bezoekersonderzoek Recreatiegebieden Provincie Utrecht 2019¹⁰ lezen we dat de Vinkeveense Plassen het grootste aantal unieke Nederlandse bezoekers (664.000) heeft getrokken van alle recreatiegebieden in Utrecht. Het gemiddelde rapportcijfer was een 7,9 en gemiddeld gaf men €10,20 per persoon uit tijdens het bezoek. Het betrof hier 80% dagrecreanten en 20% verblijfsrecreanten. Deze visie gaat specifiek over die laatste groep, omdat deze in de 'Visie Recreatie en Toerisme De Ronde Venen 2020'¹¹ niet benoemd werd.

Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Het aantal toeristische overnachtingen in de MRA is de afgelopen jaren flink gegroeid volgens de 'Strategische agenda toerisme in de MRA 2025'¹². In 2011 waren er 17 miljoen gastenovernachtingen; in 2017 al ruim 21 miljoen. In verband met de leefbaarheid van de stad zet gemeente Amsterdam een rem op hotelontwikkelingen, waardoor de vraag naar accommodaties in de regio naar verwachting toeneemt. Voor de coronacrisis verwachtte de metropoolregio Amsterdam dat het toerisme naar de MRA de komende jaren blijft groeien (met bijna 3% per jaar). Tijdens het schrijven van deze visie is er nog geen goede prognose te geven voor de directe toekomst. Amsterdam zag volgens het CBS¹³ in het tweede kwartaal van 2020 een terugloop van 92% in het aantal gasten. Dit kwam vooral door het wegblijven van buitenlandse gasten.

Groene Hart

Vanuit Amsterdam gezien is De Ronde Venen de poort naar het Groene Hart. Station Abcoude speelt hierin een belangrijke rol. De gemeenten in het Groene Hart pakken de gebiedsmarketing gezamenlijk op om zo (verblijfs)recreatie in het gebied extra te stimuleren.

---

⁹ Provincie Utrecht (2019): [Monitor Toerisme en Recreatie Provincie Utrecht 2018](#)

¹⁰ NBTC.Nipo Research (2020): [Bezoekersonderzoek Recreatiegebieden Provincie Utrecht 2019](#)

¹¹ Gemeente De Ronde Venen (2013): [Visie Recreatie en Toerisme De Ronde Venen 2020](#)

¹² Werkgroep Toerisme in de MRA (2016): [Strategische Agenda toerisme in de MRA 2025](#)

¹³ CBS (2020): <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/35/bijna-drie-kwart-minder-gasten-in-toeristische-accommodaties>

2.2 - Trends en ontwikkelingen

Coronacrisis beïnvloedt reisgedrag en stimuleert mogelijk lokaal toerisme

De effecten van de coronacrisis laten zich nog niet geheel voorspellen. Na de (nagenoeg) volledige stillegging van het toerisme is de kans aanwezig dat het aantal vakanties dichtbij huis in de nabije toekomst toeneemt. Het NBTC verwacht dat het toerisme zich zal herpakken. Onderstaande trends zijn van voor de Corona-crisis.

Recreanten en toeristen zoeken authentieke ervaringen en delen graag met anderen

Al voor de coronacrisis zochten recreanten en toeristen naar échte ervaringen. Lokale en authentieke verblijfplaatsen en activiteiten zijn populair. Aan de ene kant biedt het mogelijkheden om tot rust te komen in bijvoorbeeld een natuurlijke en duurzame omgeving. Aan de andere kant biedt het juist kansen om iets unieks te beleven en dat te delen met vrienden via social media.

Het 'delen' beperkt zich niet tot ervaringen; huizen lenen zich bijvoorbeeld goed om te delen met gasten. Gasten komen zo op bijzondere plekjes en midden in het lokale leven. Voor de verhuurder is het een mooie kans op wat extra inkomsten en nieuwe contacten. Platforms voor particuliere verhuur (zoals Airbnb) worden volop gebruikt, al zorgt dit soms voor spanningen in de omgeving.

Niet alleen bij inwoners, maar ook bij toerisme- en recreatieondernemers zijn creativiteit en innovatie zichtbaar. Er verschijnen wereldwijd continu nieuwe verblijfsvormen, en deze trend zien we tevens in Nederland. Van Hobbit-woningen tot luxe boerenstal, van drijvende zelfvoorzienende verblijven tot een brugwachtershuisje omgevormd tot hotelkamer. Verblijfsrecreanten maken er graag gebruik van, maar voor ondernemers is het qua regelgeving vaak een ingewikkeld traject. Bij vrijkomende agrarische bebouwing komen deze kansen en beperkingen om de hoek kijken.

Veranderende mobiliteit

(Verblijfs)recreatie betekent 'erop uit' en ontspanning zoeken op een andere plek dan thuis. Er zijn uiteraard vele manieren om op de andere plek te komen. Lopend of fietsend, met openbaar vervoer, auto of camper, enzovoort. Met name in weekenden en vakanties hebben veel van de afgelegde kilometers een recreatief karakter. Het veroorzaakt daardoor soms andere verkeersknelpunten dan doordeweeks. Opvallend is de toename van het aantal campergebruikers. Sinds 2010 is het aantal geregistreerde campers in Nederland gegroeid met 81% tot 120.000 begin 2019¹⁴.

---

¹⁴ NKC (2019): <https://www.nkc.nl/>

Vanuit het perspectief van leefbaarheid en duurzaamheid is te verwachten dat de komende jaren op het gebied van mobiliteit het één en ander zal veranderen. Denk aan een toename van elektrisch rijden of het stimuleren van (elektrisch) fietsen en openbaar vervoer ten opzichte van autogebruik. Met name bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van verblijfsrecreatie is dit een belangrijk aspect om rekening mee te houden. Denk bijvoorbeeld aan laadmogelijkheden voor elektrische vervoermiddelen.

Duurzaam recreëren

De laatste jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor duurzaam recreëren. Duurzame recreatie betekent aandacht en inzet voor het verkleinen van de ecologische voetafdruk en aandacht voor onder andere lokale werkgelegenheid. Mensen zullen niet gauw stoppen met reizen en vakantie vieren, maar ze kunnen wel andere keuzes maken. Andere keuzes voor vervoer, type accommodatie en het soort activiteiten. Ondernemers spelen een belangrijke rol in het verleiden van de (verblijfs)recreant om deze keuzes te maken.

3 - Toekomstbeeld verblijfsrecreatie

Zoveel mensen, zoveel wensen. Ook op het gebied van toerisme en recreatie wil niet iedereen hetzelfde. Het loont daarom om te kijken naar het karakter van een gebied, en naar potentiële typen (verblijfs)recreanten. Door als gemeente een toekomstbeeld neer te leggen, richting en ambitie uit te spreken, krijgen ondernemers en andere initiatiefnemers houvast om hun koers te bepalen.

Vanuit deze overtuiging komen in dit hoofdstuk gemeentelijke doelen, toekomstbeelden van inwoners en stakeholders bij elkaar in typen verblijfsrecreanten die passen bij het karakter van de deelgebieden binnen de gemeente.

Hierbij is belangrijk te weten dat het merendeel van de inwoners neutraal tot positief staat tegenover de huidige ontwikkeling van verblijfsrecreatie. Gematigde groei kent als toekomstscenario het meeste draagvlak (zie bijlage 3).

Paragraaf 3.1 beschrijft de overkoepelende doelen en ambities van gemeente De Ronde Venen. Welke typen verblijfsrecreant bij de gemeente passen is uitgewerkt in paragraaf 3.2. Paragraaf 3.3 koppelt deze informatie aan de 3 deelgebieden en presenteert het gewenste toekomstbeeld voor verblijfsrecreatie. In paragraaf 3.4 zijn richtinggevende uitgangspunten opgenomen voor een aantal specifieke verblijfsvormen.

3.1 - Overkoepelende doelen en ambities

Gematigde groei

“In de afgelopen tien jaar is het inkomend bezoek aan Nederland gegroeid met gemiddeld 5% per jaar. In diezelfde periode nam tevens het binnenlands bezoek toe, met gemiddeld 2% per jaar”¹⁵. Het jaar 2020 zal door de coronacrisis waarschijnlijk een knik in de trendlijn opleveren, maar de trend van de afgelopen jaren zegt wel degelijk iets over de behoefte aan verblijfsrecreatie. Uit de verschillende crises die toerisme de afgelopen jaren (wereldwijd) negatief hebben beïnvloed blijkt dat de toeristische sector zich vaak relatief snel herpakt, al waren alle crises anders van aard. De behoefte aan verblijfsrecreatie blijft groot.

De vraag naar verblijfsrecreatie is niet statisch, maar verandert constant. Kijkend naar de landelijke prognose en vermoedelijke effecten de maatregelen door het coronavirus heeft Gemeente De Ronde Venen de ambitie om tot 2030 gemiddeld 3% groei per jaar in verblijfsrecreatie te realiseren. Hierbij kijken we naar het aantal overnachtingen. In het licht van de recente ontwikkelingen lijkt deze ambitie realistisch. Vanuit het oogpunt van kwaliteit en toekomstbestendigheid is het noodzakelijk dat initiatiefnemers bij aanpassingen aan bestaande verblijfslocaties of nieuwe ontwikkelingen aandacht besteden aan duurzaamheid en zich richten op de vraag van kwaliteitsdoelgroepen.

---

¹⁵ NBTC Holland Marketing (2019): [Perspectief Bestemming NL 2030](#)

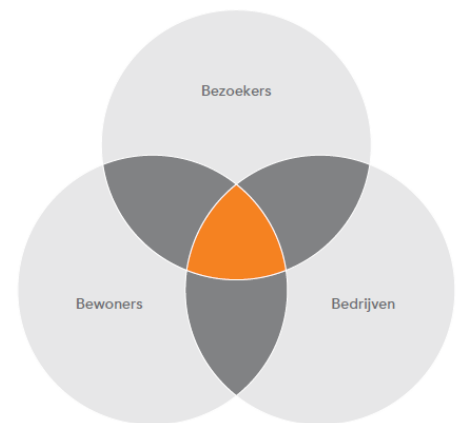
Positieve neveneffecten van groei in verblijfsrecreatie

Het realiseren van gematigde groei in verblijfsrecreatie is geen eenzijdig doel; het ondersteunt meerdere doelen. Vitale verblijfsrecreatie draagt bij aan een gezonde levendigheid in de dorpskernen waardoor het lokale winkelaanbod en de horeca mede in stand houdt. De interesse en het enthousiasme van de bezoekers vergroten de trots en identiteit van onze inwoners, en hun beleving en waardering voor het gebied. Daarnaast creëert meer verblijfsrecreatie werkgelegenheid en levert het een bijdrage aan een duurzame beleving van het landschap.

Balans bewaren tussen verschillende gebruikers van de ruimte

Bij het uitwerken van de stappen om gematigde groei in verblijfsrecreatie te realiseren is het voor de gemeente prioriteit om te zorgen voor een goede balans tussen bewoners, bezoekers en bedrijven binnen het karakter van het gebied.

- Bezoekers zoeken een aantrekkelijke ervaring en kiezen vanuit hun interesses een passend aanbod. Dat wil zeggen een bereikbare locatie die voorziet in hun voorkeuren voor accommodatie, activiteiten, landschap, cultuur, erfgoed, horeca en persoonlijke interesses.
- Bedrijven streven naar groei en doen hun voordeel met een toenemend aantal bezoekers.
- Bewoners vinden een aantrekkelijke, vitale en veilige leefomgeving met voldoende werkgelegenheid het belangrijkste.

Figuur 2 Het gedeelde belang van bezoekers bedrijven en bewoners

Hierbij vergeten we niet dat een bewoner tegelijk een bezoeker of ondernemer kan zijn. Als gemeente zijn we ons bewust dat dit kan leiden tot tegengestelde belangen. Daarom is een duidelijke koers belangrijk.

Gewenste doelgroepen: kwaliteitsbezoekers

De gemeente wil een goede balans creëren tussen de verschillende gebruikers van de ruimte. De gemeente wil daarom verblijfsrecreanten aantrekken die bijdragen aan een toekomstbestendig De Ronde Venen. Verblijfsrecreanten die goed aansluiten bij de bestaande samenleving en het karakter van onze gemeente. Die juist iets bijdragen en overlast minimaliseren. Bij nieuwe ontwikkelingen heeft de gemeente een duidelijke voorkeur voor initiatieven die zich richten op verblijfsrecreanten die waarde toevoegen en die de lokale economie kunnen optimaliseren. Kortom, een kwaliteitsbezoeker.

3.2 - Toekomstige typen verblijfsrecreanten voor De Ronde Venen

Om het hele jaar rond verblijfsrecreanten naar De Ronde Venen te trekken, is het belangrijk om te onderzoeken welke typen verblijfsrecreanten het beste passen bij het karakter van de gemeente en daar het beleid op te richten. Deze verblijfsrecreant maakt duurzaam gebruik van het gebied en de

groei in verblijfsrecreatie die dit oplevert is acceptabel voor inwoners en stakeholders. Ondernemers profiteren van de komst van deze bezoekers.

We hebben het hier over recreanten die minimaal 1 nacht in De Ronde Venen overnachten. Oftewel, een doelgroep die los staat van de dagrecreanten die onze gebieden aantrekken. De verblijfsrecreant gebruikt de gemeente niet enkel als overnachtingsplek voor een stedentrip naar Amsterdam, maar heeft (daarnaast) interesse in het gebied waar hij verblijft. Dit kunnen binnenlandse- en internationale bezoekers zijn; het gaat om hun gedrag en voorkeuren.

Om helder te krijgen welke typen verblijfsrecreanten de kwaliteitsbezoeker voor De Ronde Venen zijn, gebruikten we de Leefstijlvinder¹⁶ en spraken we met inwoners en stakeholders (zie paragraaf 3.3). De Leefstijlvinder onderscheidt diverse typen verblijfsrecreanten met ieder eigen voorkeuren en gedragingen. Voor De Ronde Venen komt naar voren dat de Stijlzoeker en de Rustzoeker de meest logische typen zijn¹⁷. Dit sluit aan bij de uitkomsten van de sessie met de stakeholders. Het derde type dat daaruit naar voren kwam als kwaliteitsdoelgroep is de Zakentoeurist. Uiteraard zijn er meer typen verblijfsrecreanten die een fijne vakantie in De Ronde Venen kunnen hebben (denk aan natuurliefhebbers), maar deze 3 typen zijn het meest kansrijk. Hieronder volgt een toelichting.

Stijlzoeker

De Stijlzoeker is de meest kansrijke doelgroep. Deze houdt van een mooi uitzicht, sport graag en doet veel tijdens een vakantie. De Stijlzoeker kiest voor een wat luxere en exclusieve accommodatie. Dit kunnen hotels zijn, maar ook een privéaccommodatie of bijvoorbeeld een glamping verblijf passen in dit profiel. Dit type verblijfsrecreant vindt een goede service en diensten (bijvoorbeeld culinair!) belangrijk. De Stijlzoeker regelt graag al bij boeking meerdere activiteiten. Kosten zijn geen grote belemmering. Dit type verblijfsrecreant boekt regelmatig last-minute en probeert graag steeds iets nieuws.

Rustzoeker

Voor de Ronde Venen komt de Rustzoeker op de tweede plaats. Deze doelgroep wandelt en fietst veel en bezoekt monumenten en musea. De Rustzoeker verblijft graag in een goede, verzorgde kamer. Dat kan in een vakantiepark zijn of in een rustig gelegen hotel. Kamperen of verblijven op een authentieke plek in het landelijk gebied spreekt de Rustzoeker aan. De Rustzoeker keert regelmatig terug naar dezelfde plek als de vakantie is bevalen.

---

¹⁶ Market Reponse (2020): <https://leefstijlvinder.nl/>

¹⁷ ZKA Leisure Consultants (2019): [Quick-scan Toerisme Amstelland-Meerlanden](#)

Zakentoeerist

Naast de Stijlzoeker en Rustzoeker is de Zakentoeerist interessant voor de gemeente, omdat deze minder seizoen afhankelijk is en vaak meer geld uitgeeft dan de niet-zakelijke verblijfsrecreant. Ondernemers in De Ronde Venen constateren dat er vraag is naar bijzondere vergader-, conferentie- en trainingslocaties, bijvoorbeeld in het groen of aan het water.

Het gaat hierbij dan om meerdaags verblijf voor de volgende soorten zakelijke activiteiten:

- reizen voor vergaderingen en overleggen met collega's en zakenpartners op locaties buiten de normale (werk)omgeving, of bijvoorbeeld het uitvoeren van specifieke werkzaamheden (bijvoorbeeld een monteur die meerdere dagen aan een apparaat sleutelt);
- het bezoeken van conferenties, congressen, beurzen en trainingen;
- reizen als beloning voor medewerkers ('incentives').

Deze doelgroep geeft in toenemende mate geld uit aan secundaire activiteiten, zoals dineren, winkelen en excursiedeelname¹⁸.

De Zakentoeerist heeft behoefte aan zakelijke arrangementen met goede werkplekken op een goed bereikbare locatie. In De Ronde Venen vindt hij een rustige omgeving waarin goede concentratie en focus mogelijk is en veelzijdige natuur voor beleving en ontspanning naast het werk.

De centrale ligging van De Ronde Venen tussen Amsterdam en Schiphol, en dichtbij de Zuidas van Amsterdam, biedt kansen om deze kapitaalkrachtige groep aan te trekken voor minimaal 1 overnachting. Het feit dat zakelijk toerisme minder gebonden is aan specifieke seizoenen, maakt het een aantrekkelijke markt voor toerisme- en recreatieondernemers. Het is belangrijk dat ondernemers de samenwerking opzoeken om arrangementen te ontwikkelen die aansluiten op de behoeften van deze doelgroep en zorgen dat deze arrangementen vindbaar en locaties bereikbaar zijn. Een neveneffect kan zijn dat de zakentoeerist voor vrijetijdsverblijf 'terugkomt'.

Gemeente De Ronde Venen heeft de potentie om bovenstaande genoemde doelgroepen te trekken. De gemeente kent een variatie aan landschap en lokale identiteiten die deze typen verblijfsrecreanten aanspreken. De gemeente draagt uit dat focus op deze doelgroepen bijdraagt aan het benutten van haar toeristisch-recreatief potentieel. Samen met ondernemers en andere initiatiefnemers kan de gemeente deze doelgroepen bedienen. De gemeente ging niet alleen uit van de Leefstijlvinder, maar sprak daarnaast met stakeholders en hield een enquête onder inwoners. Hier gaat paragraaf 3.3 nader op in.

3.3 - Deelgebieden binnen De Ronde Venen en passende doelgroepen

Door de ligging vlakbij Amsterdam vormt gemeente De Ronde Venen voor inwoners uit de Metropoolregio Amsterdam de poort naar het Groene Hart, waarbij station Abcoude een sleutelrol speelt. De Ronde Venen is qua cultuur en landschap een echte groenblauwe Groene Hart-gemeente. Met zowel het Groene Hart als de MRA is contact om het toeristisch-recreatief aanbod en beleid vanuit een groter geheel te bekijken.

---

¹⁸ CBS (2018): [Tendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2018](#) (deel 2)

Regionaal gezien zijn er verschillende gebieden die ieder een ander soort verblijfsrecreant trekken. Ook binnen de gemeentegrenzen is het belangrijk om te kijken naar eventuele verschillen tussen deelgebieden, om een passend type verblijfsrecreant aan te trekken.

Binnen de gemeente is een uniek en gevarieerd aanbod aan landschap, dorpen, sfeer en activiteiten. Een algemene koppeling van doelgroepen aan de gehele gemeente voldoet daarom niet helemaal. Het is beter om typen verblijfsrecreanten goed te koppelen aan de kracht en het karakter van het gebied. Daarom is de gemeente in de sessie met stakeholders en in de inwoners-enquête opgedeeld in 3 deelgebieden (zie figuur 1):

- Het Plassengebied
- Het Buitengebied
- Abcoude en omgeving

Het gewenste beeld dat de inwoners en stakeholders schetsten voor de deelgebieden, sluit goed aan bij de resultaten uit de Leefstijlvinder. Niet een massatoerist, maar verblijfsrecreanten die een deelgebied bezoeken vanwege het specifieke karakter en daar zuinig op zijn. Op die manier blijft het gebied aantrekkelijk voor zowel bewoners, ondernemers als toekomstige verblijfsrecreanten.

Tevens is er oog voor uitdagingen. Per gebied is samengevat wat de inwoners als aandachtspunten noemden bij een groei in verblijfsrecreatie. Daarnaast zijn er uitdagingen per verblijfsvorm. Hier gaat paragraaf 3.4 dieper op in voor een aantal specifieke accommodatievormen.

Gewenst karakter Plassengebied

Figuur 2 Wordcloud inwoners Plassengebied

Het karakter en tevens de kracht van het Plassengebied is de cultuurhistorie. Er is een afwisselend landschap ontstaan van water en land, met als belangrijkste kenmerk de legakkers. In het Plassengebied kan men sportief genieten en tot rust komen, bijvoorbeeld door te zwemmen, vissen,

duiken, of varen. Er zijn accommodaties in de directe omgeving van de Vinkeveense Plassen, meerdere jachthavens voor wie op een boot wil overnachten en het is bij de zandeilanden toegestaan om maximaal 3 x 24 uur een boot aan te leggen.

De toekomstbeelden die de inwoners (bijlage 3) en stakeholders (bijlage 2) voor het Plassengebied omschreven komen overeen met de Dorpsvisie Vinkeveen¹⁹. Het gebied

¹⁹ Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Vinkeveen](#)

wordt intensief voor recreatie gebruikt door de lokale bevolking en door mensen van buiten de gemeente. Inwoners en stakeholders zien geen massatoerist voor zich. Wel een verblijfsrecreant die komt voor kwaliteit, rust, natuur, inspiratie en ruimte. Ook buiten het vaarseizoen. Lekker en gezond eten speelt een rol voor deze verblijfsrecreant.

Om een matige groei in verblijfsrecreatie te realiseren liggen er voor het Plassengebied kansen in natuurbeleving, watersport en horeca. Er zijn veel 'tweede woningen' in dit gebied; zowel om de Plassen als op de legakkers. Het is belangrijk dat accommodaties en horecagelegenheden passen bij zowel het karakter van het Plassengebied als bij het type verblijfsrecreant; de Rustzoeker, Stijlzoeker of Zakentoeurist. Dit kan onder andere door gebruik van materialen en kleurstellingen die passen bij deze typen verblijfsrecreanten en vormen die stedenbouwkundig passen in het landschap. In veel gevallen zal kleinschalige accommodatie passender zijn in het Plassengebied.

Aandachtspunten zijn het beheersen van de verkeersdrukke (ook op het water), het bieden van voldoende parkeergelegenheid en het voorkomen van zwerfvuil. In het hele gebied is parkeren een uitdaging, bijvoorbeeld op drukke dagen bij zandeilanden 4 en 5. Bij ontwikkelingen in dit gebied is hier gericht aandacht voor. Op basis van verschillende aanvragen blijken de Vinkeveense Plassen een aantrekkelijke locatie voor drijvende recreatieverblijven. Dit heeft een grote impact op het landschap. Paragraaf 3.4 gaat hier dieper op in.

Gewenst karakter Buitengebied

Figuur 3 Wordcloud inwoners Buitengebied

Het buitengebied kenmerkt zich door het open landschap, kleinschaligheid, veel water, dijkes en authentieke agrarische bebouwing. Bij een matige toename van verblijfsrecreatie is het van belang dat de accommodaties passen bij dit cultuurlandschap. Bij het buitengebied passen kleinschalige verblijfsaccommodaties en activiteiten die rekening houden met de rust en stilte in het gebied.

Inwoners (bijlage 3) en stakeholders (bijlage 2) zien voor het Buitengebied een verblijfsrecreant voor zich die aan de stadse drukte wil ontsnappen. Wandelend en fietsend komt deze weer op adem en geniet van de natuur. Dit sluit goed aan op de structuurvisie Amstelhoek²⁰ en dorpsvisie De Hoef²¹.

Inwoners vinden matige groei van verblijfsrecreatie acceptabel. De aanleg van fiets- en wandelpaden, meer horecagelegenheden en gelegenheid tot kamperen bieden volgens hen potentie om meer verblijfsrecreanten te trekken en deze groei te realiseren.

---

²⁰ Gemeente De Ronde Venen (2011): [Structuurvisie Amstelhoek](#)

²¹ Gemeente De Ronde Venen (2016): [Dorpsvisie De Hoef](#)

Uit de inwonersenquête en moodboards kwam niet duidelijk naar voren wat voor accommodaties men in dit deelgebied als passend ziet. In dit gebied zijn enkele recreatieparken en campings aanwezig. Aanvullende kleinschalige campings of camperplaatsen voor deze doelgroep passen mogelijk op locaties waar voldoende parkeerruimte te realiseren is en geen overlast ontstaat bij burens en op toegangswegen.

Voor de Zakentoeurist zijn inspirerende meerdaagse 'heisessies' interessant, waarbij vergaderen gecombineerd wordt met teambuildingsactiviteiten in de natuurlijke omgeving en uiteraard overnachting(en). De vrijkomende agrarische bebouwing in het buitengebied is hier onder voorwaarden geschikt voor, evenals agrarische bedrijven die kleinschalige recreatie als nevenactiviteit willen aanbieden.

In het buitengebied zijn verkeersdrukte en bereikbaarheid, toename van zwerfafval en toekomstige bebouwing punten van aandacht. Paragraaf 3.4 gaat verder in op specifieke uitdagingen die in dit gebied voorkomen, zoals vrijkomende agrarische bebouwing en camperplaatsen.

Gewenst karakter Abcoude en omgeving

Figuur 4 Wordcloud inwoners Abcoude en omgeving

Het kenmerkende karakter van Abcoude en omgeving is dorpse gezelligheid, een levendige sfeer, cultuur, kleinschaligheid en een rustgevende groene omgeving. Er zijn al verschillende typen accommodaties aanwezig.

In Abcoude en omgeving zien de inwoners en stakeholders een verblijfsrecreant voor zich die geniet van de combinatie van gezellige, dorpse drukte en de rustgevende groene omgeving. Iemand die zowel cultuur, natuur als lekker eten waardeert. In de moodboards benoemden stakeholders goede bereikbaarheid en overnachtingen in verschillende typen accommodaties in het toekomstbeeld. Station Abcoude is de recreatieve poort naar het landschap van het Groene Hart, gezien vanuit Metropoolregio Amsterdam. Voor de zakelijke toerist ziet men hier toekomst.

In de dorpsvisies op Abcoude²² en Baambrugge²³ ligt de nadruk op recreatieve ontwikkelingen die het dorpse karakter niet schaden, wat aansluit bij de geschetste toekomstbeelden. Hier kan verblijfsrecreatie helpen het centrum in stand te houden, maar tegelijk is het belangrijk de balans te

²² Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Abcoude](#)

²³ Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Baambrugge](#)

bewaren zodat toeristen het dorp niet overspoelen. Bij aanvragen voor accommodaties in het centrum is terughoudendheid geboden.

Om matige groei te bereiken ziet men in Abcoude en omgeving potentie in watersport, fiets- en wandelpaden en horecagelegenheden. Knelpunten ziet men in verkeersdrukte, tekort aan parkeergelegenheid, overloop vanuit Amsterdam en verlies van het dorps karakter.

Abcoude blijkt aantrekkelijk voor initiatieven op het gebied van particuliere verhuur. Paragraaf 3.4 gaat gericht in op deze verblijfsvorm.

Kwaliteitsbezoekers in de deelgebieden

Het Plassengebied is aantrekkelijk voor alle 3 de doelgroepen. In het Buitengebied passen de Rustzoeker en de Zakentoeerist goed. Het deelgebied Abcoude en omgeving is het meest geschikt om de Stijlzoeker en Zakentoeerist te trekken. De Rustzoeker is meer geneigd te kiezen voor de omgeving van Abcoude dan voor het dorp zelf. Samen met de toeristisch-recreatieve ondernemers streven we naar een hoogwaardig en toekomstbestendig aanbod voor bovenstaande typen verblijfsrecreanten.

3.4 - Uitgangspunten specifieke verblijfsvormen

De gemeente ontvangt soms (aan)vragen voor een verblijfsvorm waarop geen eenvoudig of eenduidig antwoord bestaat, doordat landelijke wet- en regelgeving ontbreekt of doordat er een sterke samenhang is met andere vraagstukken. Er zijn situaties die actueel spelen in de deelgebieden of die in de nabije toekomst verwacht worden, waarvoor extra handvatten nodig zijn.

Om (aan)vragen voor deze specifieke vormen van verblijf te kunnen beoordelen, zijn gerichte uitgangspunten opgesteld. Deze lijst is niet uitputtend. Het is denkbaar dat hier in de toekomst uitgangspunten voor andere verblijfsvormen bij komen.

Recreatieparken

Een vitaal vakantiepark onderscheidt zich onder andere door een goed bedrijfsconcept, goed management en goede kwaliteit en uitstraling van het bedrijf. De organisatie is in staat in te spelen op veranderende wensen van gasten, doet iets met het gastenoordeel en zaken als toegankelijkheid, gastvrijheid en informatieverschaffing. Een vitaal vakantiepark ligt op een aantrekkelijke locatie en sluit aan op de recreatieve vraag van de doelgroep. Een duurzame invulling van het terrein en innovatief vermogen maken een vitaal park toekomstbestendig.

Voor de doelgroep Rustzoeker is er binnen onze gemeente behoefte aan vitale vakantieparken. Op dit moment zijn er in gemeente De Ronde Venen meerdere parken die niet vitaal zijn en die dat niet zomaar weer worden. In De Ronde Venen is 50% van de voor verblijfsrecreatie bestemde parken of

locaties niet vitaal. Ze zijn grotendeels niet in gebruik voor recreatie en toerisme waardoor het recreatief toekomstperspectief laag is. In deze parken wonen mensen permanent of er verblijven tijdelijk arbeidsmigranten, ouderen of gescheiden mensen die geen woning kunnen vinden. De Ronde Venen scoort hierin hoger dan het gemiddelde in Nederland²⁴. Gemiddeld in Nederland is één derde van het recreatief aanbod niet vitaal.

De provincie Utrecht deed onderzoek naar de vitaliteit van de recreatieparken in de gehele provincie²⁵. Daaruit blijkt dat voor 38% van de parken in deze provincie geen recreatieve toekomst meer mogelijk is en 29% van de parken typeert men als 'zorgenkindje'. Wanneer daar geen impuls volgt om verdere achteruitgang te voorkomen, is voor deze groep op termijn geen recreatieve toekomst meer mogelijk. De problematiek rondom de vitaliteit van recreatieparken is onlosmakelijk verbonden met de (landelijke) problematiek rond permanente bewoning van vakantiehuisjes. Parken met (grotendeels) permanente bewoning zijn minder aantrekkelijk en daarmee minder geschikt voor de toerist.

Gemeente De Ronde Venen ging samen met de provincie Utrecht aan de slag met deze problematiek. Tijdens het schrijven van deze visie werken zij samen aan een Plan van Aanpak voor een pilot om de recreatieve bestemming van een recreatiepark in de gemeente om te zetten naar een woonbestemming.

Vanwege de omvang en complexiteit van dit onderwerp gaf de provincie Utrecht aan dat zij daarnaast op provinciaal niveau deze problematiek wil aanpakken. De provincie wil met gemeenten en ondernemers komen tot een gezamenlijke opgave om de sector vitaler te maken. Met de pilot in De Ronde Venen lopen we op de gezamenlijke provinciale aanpak vooruit.

Niet-vitale parken zouden eigenlijk de sector moeten verlaten en transformeren naar een andere bestemming. Er zijn parken die door een andere aanpak en investeringen potentieel (weer) interessant kunnen worden voor de gewenste doelgroep. Om deze parken te revitaliseren is sterk ondernemerschap nodig. Gezien de complexiteit van het onderwerp is het onmogelijk een overkoepelende oplossing te bedenken die voor alle parken logisch en haalbaar is. De verschillen zijn te groot.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op vraagstukken voor recreatieparken:

- *Eén park, één plan: per park wordt de situatie bekeken*
- *Revitaliseren indien mogelijk.*

Drijvende recreatieverblijven voor overnachting

Er komen regelmatig aanvragen voor het ontwikkelen van recreatieverblijven voor overnachting op het water, met name op de Vinkeveense Plassen. Zowel ondernemers als de beschreven doelgroepen Rustzoeker en Stijlzoeker vinden dit een heel aantrekkelijk concept. Dit biedt voor deze groep ondernemers kansen om hun bedrijf eigentijds en rendabel te houden.

---

²⁴ ZKA Leisure Consultants, in opdracht van Gemeente De Ronde Venen (2019): Vitaliteit Verblifsrecreatie De Ronde Venen

²⁵ Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd (2020): [Vitaliteitsonderzoek recreatieparken en jachthavens](#)

Wanneer het gaat om overnachting op boten is er geen probleem, zolang de opvarende zich houdt aan de regels voor duur en locatie voor aanmeren. Daarnaast zijn er vaartuigen die als bouwwerk worden gezien. Tot op heden staat de gemeente deze drijvende bouwwerken voor overnachting niet toe. Wanneer twijfel is of iets een boot of bouwwerk is, maakt de gemeente een afweging aan de hand van een lijst met kenmerken en overwegingen (zie bijlage 4). Wanneer het gaat om bouwwerken, hebben we te maken met provinciale regelgeving.

Drijvende recreatieverblijven zijn sterk zichtbaar in het landschap. Het is juist dit landschap met de karakteristieke legakkers dat het Vinkeveense Plassengebied zo aantrekkelijk maakt. De legakkers zijn rechte landschapselementen waarbij het visueel niet wenselijk is daar uitstulpingen tegenaan te leggen. Deze karakteristieke kwaliteit willen we behouden.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op vraagstukken over drijvende recreatieverblijven voor overnachting op de Vinkeveense Plassen:

- *Geen (nieuwe) drijvende recreatieverblijven (bouwwerken) op de Vinkeveense Plassen of aan legakkers voor overnachting toestaan*
- *Verzoeken van jachthavens aan de Plassen om in een deel van de jachthavens drijvende recreatieverblijven (bouwwerken) voor overnachting te realiseren in overweging nemen gezien dit past bij de doelgroepen die we willen trekken.*

Particuliere verhuur (zoals Airbnb)

Onder particuliere verhuur verstaan we hier het verhuren van de eigen woning voor verblijfsrecreatie. Dit gebeurt grotendeels via platforms als Airbnb. Dat is iets anders dan het runnen van een b&b, waarbij de verhuurder slechts een deel van de woning verhuurt en zelf tijdens het recreatieve verblijf aanwezig blijft in de woning.

Particuliere verhuur is een aantrekkelijke optie voor bezoekers die echt het karakter van het gebied willen ervaren, zoals de Stijlzoeker of de Rustzoeker (afhankelijk van locatie en inrichting van de overnachtingsplek). Voor inwoners is het soms een mooie bijverdienste; voor anderen betekent het wellicht overlast. Ondernemers ervaren particuliere verhuur mogelijk als oneerlijke concurrentie.

In de landelijke politiek is er veel te doen over dit onderwerp. In 2020 is er een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer om de Huisvestingswet 2014 te wijzigen in verband met de aanpak van ongewenste neveneffecten van toeristische verhuur van woonruimte. Dit voorstel nam de Eerste kamer op 6 oktober 2020 aan. Het kabinet streeft naar inwerkingtreding van dit wetsvoorstel per 1 januari 2021. Deze wet toeristische verhuur van woonruimte geeft gemeenten instrumenten om handhaving mogelijk te maken, om neveneffecten te voorkomen of te beperken en biedt de mogelijkheid voor registratie-, meld- en/of vergunningsplicht. Voor de verhuurders van particuliere verblijven biedt dit meer duidelijkheid.

Daarnaast is handhaving van veiligheid en het afdragen van toeristenbelasting iets dat aandacht vraagt. De Belastingdienst kondigde in 2020 aan om scherper te gaan controleren op bijverdiensten uit Airbnb²⁶.

In 2018 brachten we het aantal Airbnb-advertenties in De Ronde Venen in beeld. Een advertentie is een geschikte indicator van de omvang van de Airbnb-verhuur. Een advertentie is niet hetzelfde als een adres; een adres kan immers meerdere advertenties hebben. Op 1 augustus 2018 stonden er 98 advertenties op Airbnb in De Ronde Venen door 74 aanbieders. In figuur 4 ziet u het aantal advertenties per plaats.

Plaats	Aantal advertenties
Vinkeveen	51
Abcoude	31
Baambrugge	8
Wilnis	4
Mijdrecht	4

Figuur 4 Aantal advertenties per plaats in gemeente De Ronde Venen op 1 augustus 2018

Van de 98 advertenties zijn er minimaal 85 accommodaties een keer verhuurd, aangezien deze minimaal één recensie hebben. De zoekopdracht Vinkeveen toont ook accommodaties in de buurt van Vinkeveen, buiten de gemeentegrenzen. En geeft daarom meer resultaten dan de 51 advertenties die bij de gemeente bekend zijn.

Gezien het feit dat de wet- en regelgeving rondom deze vorm van toerisme zo in beweging is tijdens het opstellen van deze visie, zijn de volgende uitgangspunten van toepassing op vraagstukken over particuliere verhuur, zoals Airbnb:

- *Niet zelf beleid voor particuliere verhuur ontwikkelen, maar actief landelijk beleid volgen*
  - *Wanneer de nieuwe wet in werking is getreden, kan gemeente De Ronde Venen beoordelen of deze voorziet in de behoefte tot grip op deze vorm van verhuur. Vervolgens is te bepalen of daar lokaal nog een aanvulling op nodig is.*
- *Particuliere verhuuraanbieders wijzen op plicht toeristenbelasting (bij aanvraag en via gemeentewebsite).*

Camperplaatsen

Vakanties met de camper groeien in populariteit en gezien de coronacrisis bestaat de kans dat deze vorm van verblijf sneller gaat stijgen. Voor de Rustzoeker is dit een prettige manier van vakantie vieren. Op dit moment is er een aantal openbare camperplaatsen bij het zwembad in Mijdrecht. Gebruikers van deze plaatsen laten regelmatig (chemisch) afval achter op de parkeerplaats of bij het zwembad.

---

²⁶ Trouw (2020): <https://www.trouw.nl/economie/belastingdienst-jaagt-op-huurinkomsten-airbnb-b34d4c94/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Juiste voorzieningen en toezicht zijn dus belangrijk. Voorstellen voor beheerde camperplaatsen, zoals het voorstel van het Recreatieschap uit het Ontwikkelscenario Vinkeveense Plassen²⁷ bij Winkelpolder, of een aantal camperplekken bij een boerderij of camping zijn een optie.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op vraagstukken voor camperplaatsen:

- *Geen extra openbare camperplaatsen.*
- *Voorstellen/aanvragen voor beheerde camperplaatsen in overweging nemen.*

Vrijkomende agrarische bebouwing

Tussen 2000 en 2015 was er in gemeente De Ronde Venen een afname van circa 30% van het aantal agrarische erven. De verwachting is dat tussen 2015 en 2030 nog 30% van de agrarische bedrijven in gemeente De Ronde Venen stopt. Dit levert, zowel absoluut als relatief, een grote oppervlakte aan vrijkomende bedrijfsgebouwen op²⁸. Er zijn meerdere opties om met deze uitdaging om te gaan, zoals het slopen van overtollige bebouwing of een herbestemming van voormalige agrarische bebouwing.

Locatie specifieke omstandigheden spelen een rol bij het bepalen welke herbestedingen passend zijn.

Bij herbesteding zijn diverse vervolgfuncties denkbaar, waarbij wonen het meest voorkomt. Een van de andere mogelijke vervolgfuncties is recreatie. Voor het omvormen van een agrarisch bedrijf naar een recreatief bedrijf moet op basis van wet- en regelgeving voldaan worden aan hiervoor gestelde voorwaarden. Voorwaarden voor een recreatieve vervolgfunctie zijn bijvoorbeeld dat er een aantoonbare recreatieve behoefte is en dat de omstandigheden ter plekke geschikt zijn voor dit doel. De gemeente kijkt o.a. naar de landschappelijke inpassing en elke situatie wordt apart beoordeeld.

Bij een recreatieve herbesteding dient de woning op het terrein als bedrijfswoning voor de eigenaar/bewoner. Voor de recreant ontstaan bijzondere overnachtingslocaties. Denk bijvoorbeeld aan meerdaagse heisessies voor de Zakentoeurist, aangevuld met dagactiviteiten op het terrein. Daarnaast zijn Rustzoekers geïnteresseerd in overnachtingen in het landelijk gebied

Het volgende uitgangspunt is van toepassing op vraagstukken over vrijkomende agrarische bebouwing:

- *Positieve grondhouding ten opzichte van voorstellen/aanvragen tot accommodatie voor verblijfsrecreatie in vrijkomende agrarische bebouwing, met als doel cultuurhistorisch waardevolle bebouwing in het landelijk gebied te behouden door deze een nieuwe functie te geven.*

---

²⁷ Recreatieschap Stichtse Groenlanden (2020): [Ontwikkelscenario Vinkeveense Plassen](#)

²⁸ Kadaster, Wageningen Economic Research en Wageningen Environmental Research (2017): [De VAB opgave in de provincie Utrecht.](#)

4 - Conclusie en vervolg

De ambitie om tot 2030 gemiddeld 3% groei per jaar in verblijfsrecreatie te realiseren is mogelijk door lopende ontwikkelingen. De rol van de gemeente is er met name op gericht om deze ontwikkelingen in de gewenste richting te sturen. Het gaat om de balans tussen het behoud van het karakter van het gebied en tegelijkertijd ruimte geven voor ontwikkeling en innovatie om een aantrekkelijk en eigentijds toeristisch recreatief aanbod te blijven bieden.

Het is de taak van de gemeente om kritisch te zijn op ontwikkelingen, omdat deze van goede kwaliteit moeten zijn om de gewenste groei te kunnen bereiken. Om hierin - ook voor ondernemers - duidelijkheid te creëren zijn basis- en specifieke uitgangspunten opgesteld, om ontwikkelingen en gerichte (aan)vragen op het gebied van verblijfsvormen aan toetsen.

Basisuitgangspunten ontwikkeling accommodatie voor verblijfsrecreatie

Bij alle ontwikkelingen en (aan)vragen op het gebied van toeristische accommodatie toetsen we of deze aansluiten bij:

- de gewenste kwaliteitsdoelgroepen Rustzoeker, Stijlzoeker en Zakentoeurist;
- het karakter van het betreffende deelgebied zoals beschreven in hoofdstuk 3.3;
- onze duurzaamheidsambitie; werkt de initiatiefnemer op basis van duurzaamheidsprincipes?;
- risico op permanente bewoning (in samenhang met het gekozen bedrijfsconcept).

Aanvullende uitgangspunten ontwikkeling specifieke accommodatievormen voor verblijfsrecreatie

Voor 5 specifieke verblijfsvormen gelden de volgende aanvullende uitgangspunten:

- *Recreatieparken*: de situatie per park bekijken en revitaliseren indien mogelijk;
- *Drijvende recreatieverblijven voor overnachting*: Geen (nieuwe) drijvende verblijven op de Vinkeveense Plassen of legakkers voor overnachting toestaan; verzoeken van jachthavens om in een deel van de jachthaven drijvende recreatieverblijven (bouwwerken) voor overnachting te realiseren in overweging nemen;
- *Particuliere verhuur*: Nieuwe wet toeristische verhuur van woonruimte analyseren en vervolgens bepalen wat eventueel lokaal aanvullend nodig is;
- *Camperplaatsen*: Voorstellen voor beheerde camperplaatsen in overweging nemen maar geen openbare camperplaatsen toestaan;
- *Vrijkomende agrarische bebouwing*: Positieve grondhouding ten opzichte van voorstellen tot accommodatie voor verblijfsrecreatie in vrijkomende agrarische bebouwing, met als doel cultuurhistorisch waardevolle bebouwing in het landelijk gebied te behouden door deze een nieuwe functie te geven.

Er is in het vervolg inzet nodig van de gemeente op enkele specifieke vormen van recreatief verblijf, namelijk de recreatieparken en particuliere verhuur. Het vitaliteitsvraagstuk bij de recreatieparken

vraagt aandacht en wanneer het landelijk beleid voor particulier verhuur in werking treedt, is het zaak om te bekijken of dit voldoet gezien de wens meer grip op de particuliere verhuur te krijgen.

Samenwerking tussen gemeente en ondernemers

In brede zin zet de gemeente zich in om samenwerking tussen (toerisme- en recreatie)ondernemers te stimuleren. Het is namelijk niet alleen de enkele accommodatie die de aantrekkelijkheid van het gebied bepaalt. Daarin zijn bijvoorbeeld het aanbod van activiteiten, routes en horeca belangrijk. De gemeente faciliteert en stimuleert daarom de dialoog en samenwerking tussen ondernemers.

Ondernemersverenigingen in De Ronde Venen spelen een sterke rol in de digitale gebiedsmarketing. De gemeente vervult hierin een ondersteunende rol en benut verder regionale samenwerkingen voor gebiedsmarketing. Ondanks dat de gemeente zelf geen actief marketingbeleid nastreeft, maken we waar nodig keuzes op de basis van de geformuleerde ambitie, gewenste doelgroepen, deelgebieden en uitgangspunten.

Nadere uitwerking

Het beleid uit deze visie wordt verder vertaald in ruimtelijke plannen die de gemeente opstelt (zoals bestemmingsplannen). Tevens is deze visie een bouwsteen voor de toekomstige Omgevingsvisie.

5 - Bijlagen

5.1 - Bronvermelding

Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd, in opdracht van Provincie Utrecht (2020): [Vitaliteitsonderzoek recreatieparken en jachthavens](#)

CBS (2018): [Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd 2018](#) (deel 2)

CBS (2020): <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/35/bijna-drie-kwart-minder-gasten-in-toeristische-accommodaties>

Gemeente De Ronde Venen (2018): [Coalitieakkoord 'Verbindend, innovatief, ondernemend'](#)

Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Abcoude](#)

Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Baambrugge](#)

Gemeente De Ronde Venen (2016): [Dorpsvisie De Hoef](#)

Gemeente De Ronde Venen (2014): [Dorpsvisie Vinkeveen](#)

Gemeente De Ronde Venen (2011): [Structuurvisie Amstelhoek](#)

Gemeente De Ronde Venen (2013): [Visie Recreatie en Toerisme De Ronde Venen 2020](#)

Kadaster, Wageningen Economic Research en Wageningen Environmental Research (2017): [De VAB opgave in de provincie Utrecht](#)

Market Reponse (2020): <https://leefstijlvinder.nl/>

NBTC Holland Marketing (2019): [Perspectief Bestemming NL 2030](#)

NBTC.Nipo Research in opdracht van Provincie Utrecht (2020): [Bezoekersonderzoek Recreatiegebieden Provincie Utrecht 2019](#)

NKC (2019): <https://www.nkc.nl/>

Provincie Utrecht (2019): [Monitor Toerisme en Recreatie Provincie Utrecht 2018](#)

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (2020): [Ontwikkelscenario Vinkeveense Plassen](#)

Trouw (2020): <https://www.trouw.nl/economie/belastingdienst-jaagt-op-huurinkomsten-airbnb-b34d4c94/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Werkgroep Toerisme in de MRA (2016): [Strategische Agenda toerisme in de MRA 2025](#)

ZKA Leisure Consultants, in opdracht van Gemeente De Ronde Venen (2019): Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen (bijlage 5)

ZKA Leisure Consultants, in opdracht van regio Amstelland-Meerlanden (2019): [Quick-scan Toerisme Amstelland-Meerlanden](#)

ZKA Leisure Consultants, in opdracht van Gemeente De Ronde Venen (2019): Vitaliteit Verblifsrecreatie De Ronde Venen

5.2 - Moodboards participatie-bijeenkomst met stakeholders

Moodboard Plassengebied 1

Moodboard Plassengebied 2

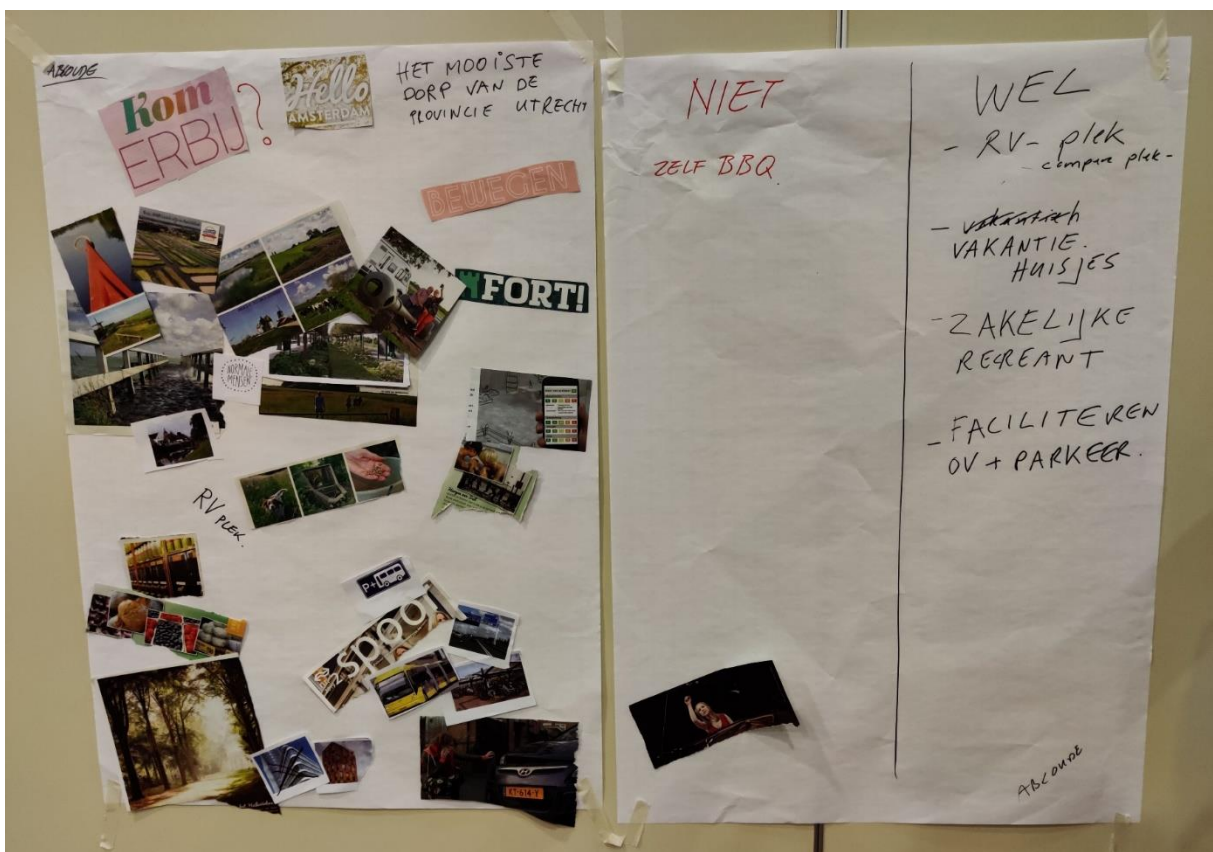

Moodboard Buitengebied

Moodboard Abcoude

Persona Zakentoeerist

NAAM: THOMAS

BESCHRIJVING (LEEFSTIJL, BEROEP, HUISHOUDELIJKE INKOMSTEN, HOBBY)
 40, IT, Blockchain, PARTNER, KINDEREN, 8k/maand, (gamers) fietsen, golf, tennis, (oord. (Aps))

ANWB Doorlopende Reizen en Annuleringsverzekering
 Voor een onbezorgde vakantie

Denk groot wereld = speelveld

HOUDING + GEDRAG (VINDEN EN DOEN)
 geeft leiding, charismatisch, intekent op zakelijke, familyman in weekend, nog niet cynisch anders weekend, uitdagingen, fit body/gezondheid, innovatie

LEVENSDOEL
 winnaar, vrijheid ook financieel

ONBEHANDELDE BELENENINGEN MET VERBLIJFSRECREATIE DE RONDE VENEN
 glasvezel?, geen flexibel knoeding, niet hip s.h. bereikbaar Amsterdam über/taxi, geen arrangementen open samen werken, geen klein, skate era, TAAL

AANTREKINGSKRACHT + VERANNOEDEN MET VERBLIJFSRECREATIE DE RONDE VENEN
 A2, bereikbaar a dan groen (rust), Schiphol bebouwing, natuur, plussen polder, veen, vissen duiken, focus, concentratie, vlgadren, uitvalbasis (central) e-bike

THOMAS

wel (welgevoel)
 - hoes bestuurspatroon
 - spin off → anders bedrijven
 - vakantie familie
 - hek jaar door
 - magt. weer

niet (niet wel)
 - hoge eisen
 - als je op in speed: kans

AMBIENTIE
 innovatie ideeën werken met breken luxe, co-creatie
 Focus op RUST **BEREIKBAARHEID**
 innovatie passie zij

5.3 - Infographic uitkomsten inwoners enquête november 2019

5.4 - Richtlijnen varende recreatieverblijven

Uitgangspunt

- Je moet voldoen aan de wet
  - Wet verduidelijking voorschriften woonboten
  - Woningwet en Wabo
  - Europese Richtlijn Pleziervaartuigen en Wet Pleziervaartuigen
- Je moet voldoen aan het bestemmingsplan

Richtlijn

- Wat is voor ons in ieder geval een **boot**?
- Wat is in ieder geval **bouwwerk**?
- Waar is sprake van **afweging**?

Categorie boot

- Voldoet aan Europese Richtlijn Pleziervaartuigen en Wet Pleziervaartuigen (< 20 meter)
- Primair bedoeld om mee te varen en dit uit zich in het ontwerp. Voorzien van een kajuit kan hierin worden overnacht in een jachthaven of op plaatsen waar dat is toegestaan.
- Vaartuigen die in het dagelijks gebruik feitelijk (vrijwel) altijd worden gebruikt om mee te varen.

Categorie bouwwerk

- Vaartuigen die feitelijk nooit varen en als verblijfsruimte gebruikt worden
- Vaartuigen die duurzaam met de grond verbonden zijn.
- Vaartuigen die bedoeld zijn om ter plaatse te functioneren.
- Hier moet een omgevingsvergunning voor worden aangevraagd, waarbinnen de brandveiligheid kan worden geregeld.

Categorie afweging boot of bouwwerk

Wanneer twijfel is over of aan de voorwaarden voor 'boot' wordt voldaan, moet een afweging worden voldaan aan de hand van de volgende overwegingen:

- Is het object primair bedoeld als vaartuig of als verblijfsruimte en dit uit zich in het ontwerp? Het casco is hierin sterk bepalend.
- In hoeverre is de boot gemaakt met de bedoeling om als vaartuig te functioneren?
- Is er sprake van voortstuwing, een stuurinrichting en een zichtlijn vanuit de stuurinrichting?
- Het schip mag gebruikt worden op basis van de Binnenvaartwet?

Wanneer aan de hand van bovenstaande vragen wordt geoordeeld dat sprake is van een boot, kan deze in een jachthaven worden afgemeerd.

Wanneer willen we meewerken aan een dergelijk varend verblijf?

- 1 Categorie boot is geen probleem – wie aan deze voorwaarden voldoet kan zijn plannen uitvoeren.
- 2 Bij categorie bouwwerk zijn de uitgangspunten uit de visie verblijfsrecreatie van toepassing.

5.5 - Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen

Monitor economische betekenis toerisme en recreatie gemeente De Ronde Venen

Eindrapport

In opdracht van: Gemeente De Ronde Venen

Januari 2019 | 's-Hertogenbosch

Inhoud

Hoofdstuk 1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doel onderzoek	4
1.2 Onderzoeksverantwoording	5
1.3 Opbouw onderzoek en rapportage	6
Hoofdstuk 2. Verblijfstoerisme	7
2.1 Typering en omvang van het aanbod	8
2.2 Omvang van de vraag	11
2.3 Résumé	17
Hoofdstuk 3. Dag- en zakelijk toerisme	18
3.1 Typering en omvang van het aanbod	19
3.2 Omvang van de vraag	24
3.3 Résumé	28
Hoofdstuk 4. Economische betekenis	29
4.1 Bestedingen	30
4.2 Werkgelegenheid	32
Hoofdstuk 5. Conclusies	34
Bijlagen	37

01

Inleiding

1.1 Aanleiding en doel onderzoek

Aanleiding

De gemeente De Ronde Venen is gelegen in de provincie Utrecht, maar deelt haar gemeentegrens met verscheidene gemeenten in Noord-Holland (o.m. Ouder-Amstel, Uithoorn). De Noord-Hollandse gemeenten ten zuiden en oosten van Amsterdam zijn verenigd in de regio Amstelland-Meerlanden en die regio heeft de ambitie op het gebied van toerisme om “het aantal bezoekers, overnachtingen en het volume van de bestedingen van toeristen te laten toenemen”. Met een kwalitatief hoogwaardig en onderscheidend toeristisch aanbod kan de regio bijdragen aan een betere spreiding van toerisme binnen de Metropoolregio Amsterdam.

De gemeente De Ronde Venen maakt formeel geen deel uit van de Metropoolregio Amsterdam maar wel van de regio-Amstelland-Meerlanden. Op het gebied van toerisme en recreatie zijn veel overeenkomsten vanwege het water, de plassen en de verbindingen. Bij de gemeente is reeds veel informatie op het vlak van toerisme en recreatie bekend, maar voor een volledig beeld van de lokale situatie heeft de gemeente aanvullende informatie nodig.

Doel en vraagstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht geven in het vrijetijdsaanbod, het gebruik hiervan, en de economische betekenis van de vrijetijdssector in de gemeente De Ronde Venen in het jaar 2017. Hiertoe worden de volgende vragen beantwoord:

- Welk toeristisch-recreatief aanbod, zowel met lokale als bovenlokale aantrekkingskracht, is er binnen de gemeente?
- Wat is de vraag naar toeristisch-recreatieve voorzieningen binnen de gemeente?
- Wat is de omvang van de economische betekenis, gemeten in bestedingen en werkgelegenheid, van toeristisch-recreatieve voorzieningen in de gemeente?

1.2 Onderzoeksverantwoording

In het onderzoek is toerisme en recreatie gedefinieerd aan de hand van diverse categorieën. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen verblijfstoerisme, dagtoerisme en zakelijk toerisme. In bijlage 1 worden de categorieën getoond die deel uitmaken van de drie sectoren, en de categorieën waaronder deze in het rapport zijn geschaard.

Tijdens het onderzoekstraject is de volgende methodiek gehanteerd:

- De basis voor de berekening van de economische impact is informatie uit een online vragenlijst en telefonische interviews met ondernemers in de gemeente. Alle aanbieders van zakelijke accommodaties en verblijfs- en dagtoerisme zijn hiervoor benaderd;
- Twee categorieën in het dagtoerisme (oeverrecreatie en routegebonden recreatie) zijn aan de hand van externe bronnen en telefonische interviews vastgesteld. In bijlage 1 is nadere toelichting opgenomen over deze categorieën;
- De respons was 42 interviews, dit is 47% van 89 bedrijven en organisaties, zie in de tabel rechts de respons per sector. Hiermee is de streefrespons op het totaalniveau en per sector behaald. Belangrijk is dat vrijwel alle grootschalige bedrijven aan het onderzoek hebben meegewerkt (online of telefonisch). Meer informatie over de respons per categorie is te vinden in bijlage 1;
- De raming van de economische impact (uitgedrukt in bestedingen en werkgelegenheid) heeft plaats gevonden met behulp van het Impactmodel Vrijtjidssector.

Tabel 1.1. Respons per sector

SECTOR	RESPONS
VERBLIJFSTOERISME	30 (49%)
DAGTOERISME	14 (48%)
ZAKELIJK TOERISME	11 (41%)
TOTAAL	42 (47%)

Opm.: de respons per sector telt niet op tot het totaal, omdat meerdere aanbieders actief zijn in meer dan één sector.

1.3 Opbouw onderzoek en rapportage

De rapportage dient als bouwsteen voor de toeristische positionering van de gemeente De Ronde Venen en de regio Amstelland-Meerlanden. De toeristische positionering van de gemeente De Ronde Venen is in de rapportage “Quickscan toeristische positionering Amstelland-Meerlanden” opgenomen.

Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 brengen we het verblijfstoerisme in de gemeente in het jaar 2017 in beeld. Er is aandacht voor het aanbod, de vraag, de spreiding over de seizoenen en de herkomst van verblijfsgasten;
- In hoofdstuk 3 komt het dagtoerisme alsmede het zakelijk toerisme aan bod. Er wordt inzicht gegeven in het aanbod en de vraag. Ook wordt inzicht gegeven in de herkomst van de gasten en de spreiding gedurende het jaar (hoofdstuk 3);
- In hoofdstuk 4 volgt de raming van de economische betekenis. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen bestedingen en werkgelegenheid;
- In hoofdstuk 5 wordt afgesloten met enkele conclusies.

02

Verblijfstoerisme

2.1 Typering en omvang van het aanbod

Het verblijfstoeristisch aanbod in de gemeente De Ronde Venen is in de volgende categorieën ingedeeld¹:

- Hotels;
- Bed and breakfasts;
- Campings, verhuuraccommodaties en camperplaatsen;
- Vakantieparken en solitaire vakantiewoningen;
- Groepsaccommodaties;
- Jachthavens.

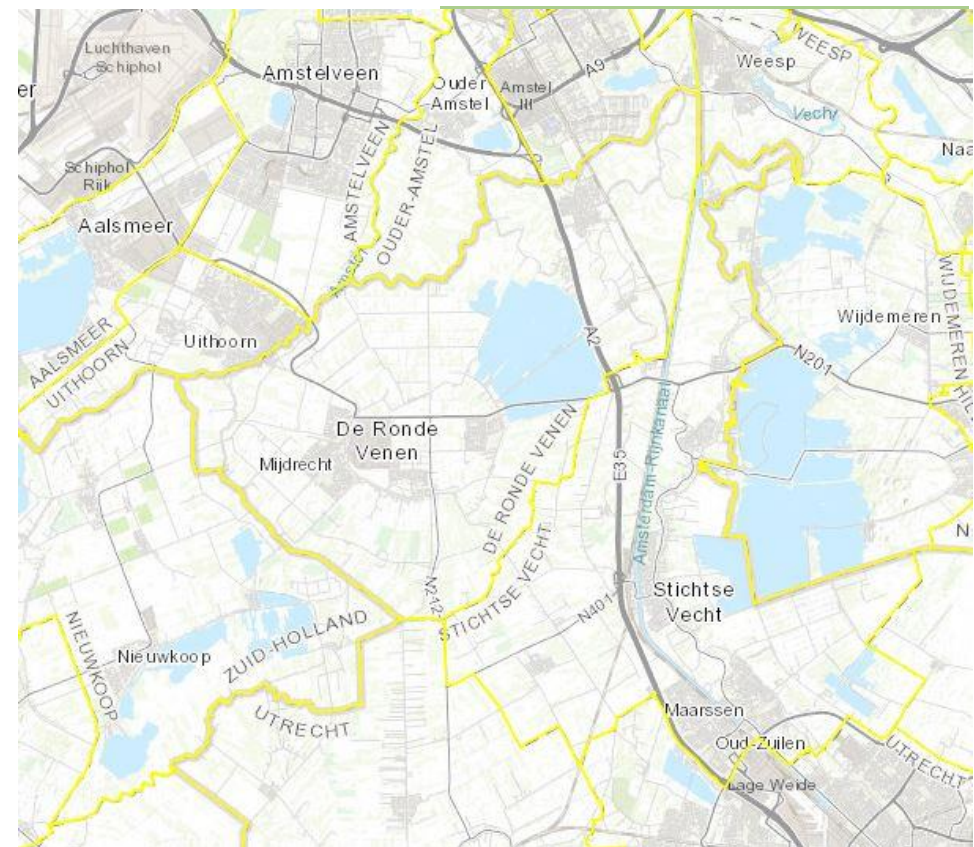
De natuurlijke omgeving van de gemeente heeft een sterke invloed op het type verblijfstoeristisch aanbod in de gemeente. De Ronde Venen heeft ondanks haar ligging nabij de steden Amsterdam en Utrecht een meer landelijk karakter. De gemeente beschikt over een aantal kernen, waarvan Mijdrecht, Abcoude en Vinkeveen de grootste zijn. Het totale inwoneraantal bedraagt ruim 43.000².

Een aanzienlijk deel van het grondgebied in de gemeente betreft ingepolderd veengebied. Er is een sterke aanwezigheid van water. Door de gemeente stromen rivieren als de Kromme Mijdrecht, de Amstel, de Waver, en de Winkel. Centraal in de gemeente zijn de Vinkeveense Plassen. Het verblijfstoeristisch aanbod in de gemeente kent een sterke binding met het water. Aan het water maar ook op de zandeilanden in de plassen zijn verblijfstoeristische ontwikkelingen.

¹ De definities van de verschillende typen verblijfstoeristisch aanbod zijn te vinden in bijlage 1.

² Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek

Afbeelding 2.1. Ligging gemeente De Ronde Venen

Bron: OpenStreetMap

Aantal eenheden per type verblijfstoeristisch aanbod

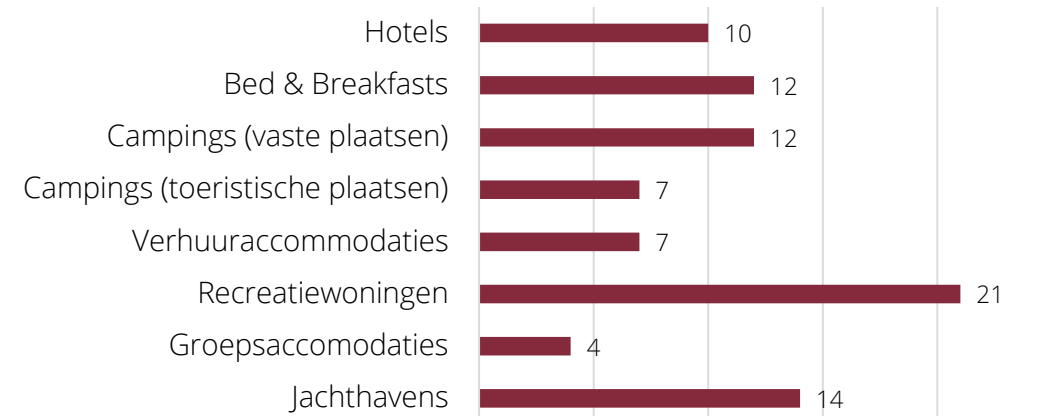
De staafdiagram rechts laat het aantal aanbieders per type accommodatie zien. In het aanbodoverzicht zijn alle aanbieders met een recreatieve bestemming opgenomen³. Meerdere bedrijven in de gemeente bieden verschillende typen verblijfsaanbod aan. Vaak gaat het om jachthavens die bijvoorbeeld ook kampeerplaatsen of andersoortige accommodaties aanbieden. In totaal gaat het om 61 unieke aanbieders.

Van de bedrijven die binnen de gemeente actief zijn, kan ook het aantal eenheden per type verblijfstoeristisch aanbod worden vastgesteld (zie tabel 2.1.). Uit de tabel blijkt dat een groot deel van het aanbod ligplaatsen in jachthavens zijn. Het merendeel van betreffende plaatsen zijn vaste ligplaatsen. Pure passantenplaatsen zijn minder rendabel voor jachthavens omdat de Vinkeveense Plassen over ruime vrije aanlegvoorzieningen beschikt.

Naast ligplaatsen zijn er veel vaste kampeerplaatsen en recreatiewoningen in De Ronde Venen te vinden. Het aantal kamers in Bed en Breakfasts is beperkt, maar in lijn met de kleinschaligheid van het type accommodatie.

³ Tot het aanbod van recreatiewoningen worden woningen gevestigd op recreatieparken gerekend, maar ook solitaire recreatiewoningen die voor toeristische verhuur worden ingezet. Van een aantal parken was het aantal accommodaties ten tijde van het onderzoek onbekend.

Figuur 2.1. Aantal bedrijven per type verblijfstoeristisch aanbod

Tabel 2.1. Aantal eenheden per type verblijfstoeristisch aanbod

TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL EENHEDEN	EENHEID
HOTELS	234	KAMERS
BED & BREAKFASTS	48	KAMERS
CAMPINGS (VASTE PLAATSEN)	918	PLAATSEN
CAMPINGS (TOERISTISCHE PLAATSEN)	194	PLAATSEN
VERHUURACCOMMODATIES	53	ACCOMMODATIES
RECREATIEWONINGEN	585	ACCOMMODATIES
GROEPSACCOMODATIES	241	BEDDEN
JACHTHAVENS (VASTE PLAATSEN)	2.027	LIGPLAATSEN
JACHTHAVENS (PASSANTENPLAATSEN)	87	LIGPLAATSEN

Tabel 2.2. Geografische spreiding verblijfsaanbod

KERN	AANTAL BEDRIJVEN
VINKEVEEN	30
ABCOUDE	12
MIJDRECHT	6
WILNIS	5
WAVERVEEN	4
DE HOEF	2
AMSTELHOEK	1
BAAMBRUGGE	1
TOTAAL	61

Spreiding aanbod

In de tabel links is de spreiding van het verblijfstoeristisch aanbod te zien. Een groot deel van het verblijfstoeristisch aanbod concentreert zich in de dorpen nabij de Vinkeveense Plassen. Het meeste verblijfsaanbod in Vinkeveen heeft een binding met het water en biedt ligplaatsen aan. In andere kernen, zoals Abcoude en Mijdrecht, is het aandeel van hotel- en B&B-aanbod groter.

Nieuwe ontwikkelingen

In 2017 zijn een aantal nieuwe accommodaties aan het aanbod toegevoegd:

- In het voorjaar van 2017 heropende het Apollo Hotel Vinkeveen haar deuren. Het hotel, gelegen aan de oevers van de Vinkeveense Plassen, beschikt over 86 kamers en is daarmee de grootste in De Ronde Venen;
- Haven Winkeloord is bezig met een herstructurering. Naast de jachthaven is in 2017 Zwier geopend. Zwier biedt verblijfs-, vergader- en ontspanningsmogelijkheden aan en speelt daarmee in op twee markten. Het nieuwe concept is onder andere gericht op stedelingen in de leeftijdscategorie 25-45 jaar die bewust op zoek zijn naar een pauze in hun bestaan. Ook bedrijven kunnen gebruik maken van de faciliteiten. Zwier biedt voor hen de mogelijkheid een vergadering of brainstormsessie te combineren met ontspanning, bijvoorbeeld met watersportactiviteiten of tochten met een elektrische sloep.

2.2 Omvang van de vraag

Ruim 175.000 persoonsovernachtingen op toeristische plaatsen in het jaar 2017

Op basis van de enquête uitgevoerd onder verblijfstoeristische bedrijven is het aantal persoonsovernachtingen voor toeristisch verblijf geraamd⁴. Tabel 2.3. geeft een overzicht van het aantal overnachtingen per type aanbod. Het totaal aantal persoonsovernachtingen in de gemeente bedroeg in het jaar 2017 ruim 175.000. Dit aantal is exclusief de overnachtingen op vaste plaatsen op campings en in jachthavens.

Hotels kennen de meeste toeristische overnachtingen, namelijk ruim 75.000 (41%). Naast een aantal kleinere hotels kent De Ronde Venen twee grootschalige hotels, te weten Apollo Hotel Vinkeveen-Amsterdam en Hotel Mijdrecht Marickenland. Opgemerkt moet worden dat het Apollo Hotel Vinkeveen-Amsterdam pas in het voorjaar van 2017 haar deuren opende. De zakelijke en toeristische vraag is in de hotels in De Ronde Venen gelijkmatig verdeeld.

Zoals eerder gemeld beschikt De Ronde Venen over een aanzienlijke hoeveelheid ligplaatsen in jachthavens (ruim 2.000). Het gaat hierbij voornamelijk om vaste ligplaatsen. Door het grote aantal vrije aanlegplaatsen in de gemeente is het aantal passantenovernachtingen in de gemeente beperkt (circa 1% van het totale aantal overnachtingen).

Tabel 2.3. Aantal toeristische overnachtingen 2017

TYPE ACCOMMODATIE	AANTAL TOERISTISCHE OVERNACHTINGEN 2017	AANDEEL TOERISTISCHE OVERNACHTINGEN
HOTELS	75.400	43%
BED & BREAKFASTS	8.000	5%
CAMPINGS (TOERISTISCHE PLAATSEN)	17.100	10%
VERHUURACCOMMODATIES	15.200	9%
RECREATIEWONINGEN	46.700	26%
GROEPSACCOMODATIES	12.500	7%
JACHTHAVENS (PASSANTENPLAATSEN)	1.700	1%
TOTAAL	176.600	100%

Opm.: het aantal persoonsovernachtingen is per categorie afgerond op honderdtallen. De procenten tellen niet op tot 100% door afrondingsverschillen.

⁴ Onder toeristisch verblijf wordt wisselend verblijf op toeristische plaatsen geschaard. Overnachtingen op vaste plaatsen (bijvoorbeeld jaarplaatsen of vaste ligplaatsen in jachthavens) zijn geen onderdeel van de tabel. De economische betekenis van vaste plaatsen wordt niet vastgesteld op basis van het aantal overnachtingen, maar op basis van de bezettingsgraad (zie hiervoor de volgende pagina). Bedrijven die aangeven dat het motief van de overnachtingen op het bedrijf enkel long-stay (pauzewonen, projectmatig werk etc.) is, zijn buiten beschouwing gelaten. Bedrijven die niet hebben meegedaan aan de enquête en waarvan vermoedens bestaan van alternatief gebruik zijn in de raming van de vraag buiten beschouwing gelaten. Deze bedrijven maakten wél deel uit van het aanbodoverzicht.

Bezettingsgraad hotels conform landelijk gemiddelde, in B&Bs hoger

Op basis van het aantal overnachtingen en de capaciteit kan per type een bezettingsgraad worden vastgesteld. De tabel rechts toont de bezettingsgraden van de accommodaties met wisselend toeristisch verblijf in De Ronde Venen⁵. Uit de tabel blijkt het volgende:

- De gemiddelde bezettingsgraad van de hotels in de gemeente bedroeg in 2017 66%. Daarmee is de bezettingsgraad lager dan in bijvoorbeeld sterke hotelmarkten als de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer (beiden meer dan 80% kamerbezetting), maar vergelijkbaar met het niveau in Nederland exclusief Amsterdam (67%). In de provincie Utrecht bedroeg de gemiddelde kamerbezetting in 2017 73%, mede door de sterke hotelmarkt in de gemeente Utrecht⁶;
- De bezettingsgraad van bed & breakfasts wisselt doorgaans sterk vanwege het verschil in professionaliteit van de aanbieders. De gemiddelde kamerbezetting in een regio varieert om die reden doorgaans tussen 20 en 30% op jaarbasis⁷. Met 28% bevindt de gemeente zich aan de bovenkant van de range, wat aangeeft dat de B&Bs in de gemeente relatief goed presteren. Naar verwachting speelt de ligging nabij Amsterdam hierin een rol;
- De gemiddelde bezetting van toeristische kampeerplaatsen in de gemeente betrof op jaarbasis circa 13%. De landelijke gemiddelde bezetting van toeristische kampeerplaatsen is vergelijkbaar, namelijk 12%⁸. Het CBS registreert tevens de toeristische vraag in watersportgebieden (zoals het IJsselmeergebied, merengebieden in Friesland, Groningen en Overijssel). Daar blijkt de gemiddelde bezetting 10%.

⁵ De bezettingsgraad op passantenplaatsen is niet in de tabel opgenomen. Passanten in jachthavens worden deels geaccommodeerd op plaatsen die normaliter als vaste plaats in gebruik zijn. Derhalve is geen zuivere bezettingsgraad vast te stellen. Op pagina 11 is reeds aangegeven dat het aantal overnachtingen door passanten relatief laag uitvalt door de vele mogelijkheden om aan te meren in de gemeente.

⁶ Bron: Statistiek Logiesaccommodaties CBS, bewerking ZKA

⁷ Bron: eigen onderzoeken ZKA in regio's als Arnhem-Nijmegen, Rivierenland en Achterhoek

⁸ Bron: Statistiek Logiesaccommodaties CBS, bewerking ZKA

Tabel 2.4. Bezettingsgraden accommodaties 2017

TYPE ACCOMMODATIE	BEZETTINGSGRAAD
HOTELS	66%
BED & BREAKFASTS	28%
CAMPINGS (TOERISTISCHE PLAATSEN)	13%
VERHUURACCOMMODATIES	29%
RECREATIEWONINGEN	7%
GROEPSACCOMODATIES	14%

Vraag recreatiewoningen en groepsaccommodaties blijft achter bij landelijk gemiddelde

Wat betreft de andere accommodatietypen is het beeld diverser. Voor deze accommodatietypen geldt:

- De gemiddelde bezettingsgraad van verhuuraccommodaties in de gemeente bedraagt bijna 30% op jaarbasis. Daarmee is de bezetting in De Ronde Venen vergelijkbaar met die in andere regio's in Nederland⁹. Bezettingsgraden van verhuuraccommodaties zijn op jaarbasis doorgaans niet hoger, omdat veel accommodaties onderdeel zijn van bedrijven met een sterke seizoensmatige component (zoals campings);
- De toeristische vraag naar verblijf in recreatiewoningen (7% bezettingsgraad) blijft in De Ronde Venen sterk achter op landelijke gemiddelden. De gemiddelde bezetting van huisjesterreinen in Nederland bedroeg in 2017 circa 44%, terwijl de bezetting in de Watersportgebieden circa 40% bedroeg en in de provincie Utrecht circa 31%¹⁰. Deels wordt dit veroorzaakt door de gehanteerde definities voor het aanbod: alle recreatiewoningen in de gemeente zijn tot het aanbod gerekend, terwijl niet alle recreatiewoningen voor toeristische verhuur worden ingezet;
- De slaappleatsbezetting in groepsaccommodaties blijft in De Ronde Venen licht achter ten opzichte van landelijke en regionale gemiddelden. Zowel Nederland als geheel (20%) als de provincie Utrecht (19%) behalen een betere bezettingsgraad dan de gemeente De Ronde Venen (14%)¹¹.

“De gehanteerde definities op het vlak van recreatiewoningen leiden tot een optisch lage bezettingsgraad.”

⁹ Bron: eigen onderzoeken ZKA in regio's als Arnhem-Nijmegen, Rivierenland en Achterhoek

¹⁰ Bron: Statistiek Logiesaccommodaties CBS, bewerking ZKA

¹¹ Bron: Statistiek Logiesaccommodaties CBS, bewerking ZKA

Bezettingsgraad van vaste plaatsen hoog

Hoewel de persoonsovernachtingen op vaste plaatsen niet worden uitgedrukt in aantallen, kan de bezettingsgraad van vaste plaatsen op basis van de bedrijfsenquêtes worden vastgesteld. In de gemeente De Ronde Venen is sprake van vaste ligplaatsen in jachthavens en jaarplaatsen op campings.

De bezettingsgraad van vaste ligplaatsen is in de gemeente De Ronde Venen 95%. Dit is vergelijkbaar met of iets beter dan de bezettingsgraad die jachthavens in de regio Amstelland-Meerlanden (91%) realiseren¹². Jachthavens in de Ronde Venen presteren qua bezetting beter dan jachthavens in het Noord- en Zuid-Hollands Plassengebied. Uit onderzoek onder jachthavens in die regio bleek de bezettingsgraad 89,1%¹³.

De bezettingsgraad van de jaarplaatsen op kampeerbedrijven benadert 100%. Jaarplaatsterreinen kennen doorgaans een hoge bezettingsgraad, van 90 tot 95%.

¹² Bron: Waterrecreatie Advies (2017) in OIS Amsterdam (2017), Toerisme MRA 2016-2017.

¹³ Bron: Muller Makelaardij (2017).

¹⁴ Bron: BeFormation (2018). Airbnb in De Ronde Venen.

Airbnb

Niet-bedrijfsmatige vakantieverblijf (het hobbymatig verhuren van de gehele of een deel van de woning aan toeristen voor een deel van het jaar) is sterk in ontwikkeling. De grootste speler in de markt is Airbnb, een online marktplaats voor de verhuur en boeking van bed & breakfasts en vakantiewoningen. In de gemeente De Ronde Venen zijn circa 75 aanbieders actief met 98 advertenties¹⁴. Op basis van het aantal recensies en kengetallen is het aantal persoonsovernachtingen voor het jaar 2017 op ruim 9.300 geraamd. De overnachtingen werden voornamelijk geboekt door Duitsers (19%) en Fransen (16%). 12% van de vraag is afkomstig van Nederlanders. De gemiddelde prijs per verblijf is op circa € 160,- geraamd.

Airbnb en andere vergelijkbare verhuursites zijn in dit onderzoek niet meegenomen in het totaal aantal overnachtingen. Hier is voor gekozen omdat er anders dubbeltellingen plaats vinden met de andere categorieën. Voornamelijk enkele Bed & Breakfasts en vakantiewoningen worden zowel via Airbnb als via de eigen website aangeboden.

Omgevingskwaliteiten zorgen voor focus op zomermaanden

De aanwezigheid van zowel verschillende riviertjes als de Vinkeveense Plassen zijn kenmerkend voor De Ronde Venen. Voornamelijk in de zomermaanden komen toeristen naar de regio om van het water te genieten. In deze periode zijn de campings en jachthavens open en is het (over het algemeen) aangenaam weer voor waterrecreatie. Het nadeel van een focus op de zomermaanden is dat het toerisme slechts een beperkt deel van het jaar economische waarde genereert. Bepaalde typen accommodaties (ligplaatsen in jachthavens, toeristische kampeerplaatsen, verhuuraccommodaties) laten geen seizoensverlenging toe.

Met de heropening van het Apollo Hotel Vinkeveen-Amsterdam in het voorjaar van 2017 is de capaciteit die jaarrond in te zetten is toegenomen. Daarnaast bestaat een aantal initiatieven om accommodaties aan te passen/te vervangen en zo verlenging van verblijf te realiseren.

Verblijfgasten met name afkomstig uit Nederland

Nederland is de belangrijkste herkomstmarkt voor het verblijfstoerisme in de gemeente De Ronde Venen. 59% van de vraag is afkomstig uit eigen land. In totaal komt bijna een op de drie gasten uit overig Nederland, 3% uit de gemeente zelf en respectievelijk 16% en 8% uit regio Amsterdam en regio Utrecht. Duitsland is de grootste markt qua buitenlandse verblijfgasten. Opvallend is de omvang van de herkomstmarkt “Overig buitenland”. De omvang van deze groep is in hotels, bed & breakfasts, vakantiewoningen en campings fors in verhouding tot de omvang in andere regio's.

Elk type aanbod heeft een “eigen” samenstelling wat herkomst van gasten betreft. Vaste ligplaatsen en jaarplaatsen zijn doorgaans in trek bij stedelingen die op een relatief beperkte afstand wonen. Het aandeel van gasten uit Amsterdam en Utrecht is in deze categorieën relatief groot. Een compleet overzicht van de herkomst van de vraag is te zien in onderstaande tabel.

Tabel 2.4. Herkomst verblijfgasten De Ronde Venen

	AANTAL OVERNACHTINGEN	DE RONDE VENEN	REGIO AMSTERDAM	REGIO UTRECHT	OVERIG NEDERLAND	DUITSLAND	BELGIË	OVERIG BUITENLAND
HOTELS	75.400	0%	1%	1%	32%	21%	22%	23%
BED & BREAKFASTS	8.000	0%	1%	1%	41%	26%	5%	27%
RECREATIEWONINGEN	46.700	2%	26%	6%	29%	13%	4%	21%
CAMPINGS	32.300	3%	20%	19%	32%	5%	3%	18%
GROEPSACCOMMODATIES	12.500	9%	20%	15%	46%	3%	3%	5%
JACHTHAVENS	1.700	31%	20%	20%	27%	1%	0%	1%
TOTAAL	176.600	3%	16%	8%	32%	13%	9%	19%

2.3 Résumé

Uit dit hoofdstuk is naar voren gekomen:

- De Ronde Venen kent in totaal 61 unieke verblijfstoeristische bedrijven.
- Een groot deel van het verblijfstoeristisch aanbod in De Ronde Venen is te vinden in de watersportsector. In de meeste gevallen gaat het om vaste ligplaatsen. Daarnaast beschikt de gemeente over een groot aantal vaste kampeerplaatsen en vakantiewoningen;
- Verreweg het meeste verblijfsaanbod is te vinden in Vinkeveen. Dit komt onder andere door de aanwezigheid van een groot aantal bedrijven die ligplaatsen aanbieden. Daarnaast beschikken de Vinkeveense Plassen over een groot aantal vrije aanlegplaatsen. Deze plaatsen zijn buiten beschouwing gebleven tijdens het onderzoek;
- In totaal waren er ruim 175.000 persoonsovernachtingen in De Ronde Venen in het jaar 2017. Dit aantal is exclusief het aantal overnachtingen op vaste plaatsen, zoals op campings en in jachthavens;
- De meeste toeristische overnachtingen worden geboekt in hotels (43%), gevolgd door vakantiewoningen (26%);
- De bezettingsgraden in de hotels en op campings in de gemeente zijn marktconform, bed & breakfasts presteren gemiddeld iets beter dan in andere gebieden in Nederland;
- Nederland is de belangrijkste herkomstmarkt voor verblijftoeristen in de gemeente De Ronde Venen (59%). Opvallend is dat relatief bij sommige typen verblijfsaanbod het aandeel van gasten uit “Overig buitenland” (niet uit Duitsland of België) aanzienlijk is, in tegenstelling tot in andere regio’s in Nederland.

03

Dag- en zakelijk
toerisme

3.1 Typering en omvang van het aanbod

Dagtoeristisch aanbod sterk gerelateerd aan activiteiten op het water

Net als het verblijfstoeristisch aanbod is het dagtoeristisch aanbod in de gemeente sterk gekoppeld aan de Vinkeveense Plassen. Meerdere organisaties bieden mogelijkheden voor de huur van artikelen voor watersportactiviteiten. Sloepen, zeilboten, roeiboten, waterfietsen en kano's, maar bijvoorbeeld ook boards en peddels voor SUPpen zijn te huur bij diverse bedrijven gevestigd rondom de Vinkeveense Plassen. Daarnaast bieden bedrijven clinics en lessen aan op het vlak van bijvoorbeeld zeilen, SUPpen, wakeboarden en flyboarden. In de Zuidplas is tevens een waterskibaan uitgezet, die met een vergunning toegankelijk is voor waterskiërs.

De Vinkeveense Plassen zijn door het heldere water en de grote diepte uitermate geschikt voor duikers. De duikzone in de Vinkeveense Plassen ligt voor recreatie-eiland 4 aan de Baambrugse Zuwe en heeft een omvang van ongeveer 180 bij 120 meter. Op de bodem is een aantal objecten geplaatst waarnaar gedoken kan worden. Elke duiker moet in het bezit zijn van een duikpenning bij een duik in de Vinkeveense Plassen. In de gemeente zijn verschillende verenigingen en duikscholen die op de mogelijkheden in de Plassen inspelen.

Op de afbeelding zijn de Vinkeveense Plassen met haar karakteristieke legakkers en kunstmatige zandeilanden, die in een ringvorm zijn aangelegd, te zien. De duikzone van de Plassen is bij recreatie-eiland 4 aan de Baambrugse Zuwe, die de Noordplas (links) van de Zuidplas (rechts) scheidt.

Ruime mogelijkheden voor oeverrecreatie en vaarrecreatie

Vormen van recreatie op en aan het water zijn ook mogelijk zonder de huur van artikelen en/of vergunningen. De recreatie-eilanden beschikken bijvoorbeeld over aanlegvoorzieningen en diverse zwemplaatsen. Recreatie-eilanden 1, 2, 4 en 5 zijn daarbij ook vanaf de oever toegankelijk.

Recreatiewoningen en chalets op de kenmerkende legakkers beschikken vaak over aanlegvoorzieningen, waardoor de gasten verblijvend in betreffende accommodaties relatief eenvoudig met eigen boot kunnen varen op de plassen. Dat geldt ook voor eigenaren van boten die gebruik maken van de ligplaatsen in de jachthavens rondom de Vinkeveense Plassen. Via de Waver en de Winkel is een dagtocht over het water naar Amsterdam mogelijk.

Natuurgebied Botshol

Ten westen van de Vinkeveense Plassen bevindt zich het natuurgebied Botshol. Het gebied is van origine een veenmoerasgebied, maar is langzamerhand geëvolueerd naar een laagveengebied met plassen, slootjes, rietland en moerasbos. Recreanten kunnen ook hier op eigen gelegenheid varen of kanoën.

Bron: Recreatie Midden-Nederland

Zes forten van Stelling van Amsterdam binnen de gemeentegrenzen

De gemeente De Ronde Venen bevindt zich aan de zuid-/zuidoostelijke zijde van de Stelling van Amsterdam en heeft verschillende forten binnen haar gemeentegrenzen (zie afbeelding rechtsonder). De Stelling is gebouwd met het idee Holland en specifiek Amsterdam te beschermen tegen de vijand. Bij gevaar kon de Waterlinie worden ingezet door circa 30 centimeter water in de gebieden te zetten, wat te hoog is voor kanonnen en te ondiep voor boten. Om de dijken te verdedigen werden op verschillende strategische plaatsen forten gebouwd. In de gemeente gaat het om Fort bij Uithoorn, Fort bij Waver-Amstel, Fort in de Botshol, Fort aan de Winkel, Fort bij Abcoude en Fort bij Nigtevecht (zie afbeelding rechtsboven).

Fort in de Botshol en Fort aan de Winkel zijn natuurlijke forten, hier was geen noodzaak tot de bouw van een betonnen fort. De overige forten zijn beperkt toegankelijk voor het publiek. Er worden op een beperkt aantal dagen per jaar rondleidingen door de fortgebouwen gegeven. Geïnteresseerden kunnen ook een route van circa 45 kilometer langs de forten van de gemeente fietsen (de Fortenfietsroute).

Aantal aanbieders in de watersport het hoogst

Omdat sprake is van een concentratie van aanbod in bepaalde typen dagtoerisme en een gebrek in andere categorieën is ZKA genoodzaakt de categorieën die via bedrijfsenquêtes worden uitgevraagd samen te voegen en te hernoemen¹⁵. De volgende categorieën voor dag- en zakelijk toerisme worden onderscheiden:

- **Watersport en –recreatie:** omvat de huur van sloepen, zeilboten, roeiboten, waterfietsen, kano's, en de deelname aan rondvaarten en waterski-, duik- en zeilactiviteiten;
- **Overig sportief en/of outdoor:** omvat alle overige betaalde sportieve activiteiten, zoals golf, bowling, mountainbiken, binnenzwemmen;
- **Cultuur en bezienswaardigheden:** omvat bezoeken aan theater, culturele voorstellingen en bezienswaardigheden.

De tabel rechts bevat het aantal bedrijven en organisaties per categorie in het jaar 2017. Hierbij geldt:

- Het aantal bedrijven en organisaties actief in watersport en –recreatie is het hoogst. In totaal maken twintig bedrijven en organisaties deel uit van deze categorie, wat circa 70% van het totaal is. Ongeveer de helft van deze bedrijven is ook actief in het verblijfstoerisme, bijvoorbeeld als jachthaven. Sectorbreed zijn jachthavens zich de afgelopen jaren meer gaan richten op de verhuur van sloepen, boten en andere artikelen, omdat het bezit van boten langzaam afneemt;
- Onder cultuur en bezienswaardigheden zijn vier van de forten in de gemeente De Ronde Venen geschaard. Daarnaast behoort het Cultuurhuis Abcoude tot de categorie. Museum De Ronde Venen was gesloten in 2017;
- Het merendeel van de aanbieders van watersport en -recreatie is gevestigd in Vinkeveen en directe omgeving. De aanbieders in de andere twee categorieën zijn vooral in de andere kernen van de gemeente te vinden.

Tabel 3.1. Aantal aanbieders per categorie

CATEGORIE	AANTAL BEDRIJVEN EN ORGANISATIES
WATERSPORT EN –RECREATIE	20
OVERIG SPORTIEF EN/OF OUTDOOR	4
CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	5
TOTAAL	29

¹⁵ Op deze manier zijn de resultaten niet te herleiden naar bedrijven. Zie bijlage 1 voor de originele categorisering en de vertaling naar nieuwe categorieën.

Zakelijke accommodaties relatief kleinschalig

Op het vlak van zakelijk toerisme zijn vijftientig aanbieders actief in de gemeente De Ronde Venen. Het aanbod in de gemeente valt als volgt te typeren:

- De zakelijke accommodaties in de gemeente zijn relatief kleinschalig. In 2017 was het totaal aantal zalen 62, wat inhoudt dat het gemiddelde aantal zalen per aanbieder ruim twee was. Het totaal aantal stoelen (in theateropstelling) was ruim 2.700;
- Sommige aanbieders van zalen voor vergaderingen en presentaties zijn ook actief in andere sectoren. Voorbeelden zijn hotels (zoals Villa Lokeend en Hotel Mijdrecht Marickenland), jachthavens (zoals Vinkeveen Haven) en bed and breakfasts/vakantiewoningen (zoals Villa Oldenhoff en Anna Haen/Anna's Voorhuis);
- De meeste aanbieders zijn gevestigd in Abcoude en Vinkeveen. De capaciteit (qua zalen en stoelen) is het hoogst in Vinkeveen. De opening van het zalencomplex van het Apollo Hotel Vinkeveen in september 2017 speelde hierin een belangrijke rol. Met twaalf zalen en ruim 700 stoelen is de aanbieder veruit de grootste in de gemeente.

Tabel 3.2. Aanbod zakelijke accommodaties

KERN	AANTAL AANBIEDERS	AANTAL ZALEN	AANTAL STOELN
VINKEVEEN	9	27	1.294
ABCOUDE	8	15	635
MIJDRECHT	4	12	494
WILNIS	4	5	153
DE HOEF	1	2	130
BAAMBRUGGE	1	1	10
TOTAAL	27	62	2.716

3.2 Omvang van de vraag

Aantal bezoeken voor dagtoerisme en zakelijk toerisme ruim 1,6 miljoen

Op basis van de bedrijfsenquêtes en externe bronnen is het aantal dagbezoeken (op toeristisch en zakelijk vlak) vastgesteld¹⁶. Uit de analyses komt het volgende naar voren:

- Het aantal bezoeken voor watersport waarbij artikelen worden gehuurd, lessen worden gevolgd, of vergunningen nodig zijn is gelijk aan circa 65.000 bezoeken:
  - Het tarief voor duikpenningen is sinds 2013 verhoogd van € 17,50 naar € 25,-. Hogere prijzen zorgen doorgaans voor een afname van de vraag naar duikvergunningen. Nochtans blijft duiken belangrijk voor het toeristisch bezoek aan de Vinkeveense Plassen¹⁷;
  - SUPpen is in de afgelopen jaren sterk in populariteit toegenomen. Bedrijven die materiaal als boards en peddels verhuren merken dat in het aantal verhuuraanslagen;
  - De deelname aan zeilen en waterskiën is relatief stabiel. Voor waterskiën geldt een maximumontheffing voor het aantal personen, maar het maximum wordt op dit moment niet gehaald;
  - Elektrische sloepen worden belangrijker, onder meer omdat de consument waarde hecht aan duurzaamheid. Er zijn verschillende fluisterbootroutes uitgezet om hierop in te spelen.

Tabel 3.3. Aantal bezoeken dag- en zakelijk toerisme

CATEGORIE	AANTAL BEZOeken 2017	AANDEEL BEZOeken 2017
WATERSPORT EN -RECREATIE	65.800	4%
OVERIG SPORTIEF EN/OF OUTDOOR	117.200	7%
CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	8.600	<1%
EVENEMENTEN	7.500	<1%
OEVERRECREATIE	404.800	24%
ROUTEGBONDEN RECREATIE	1.021.600	61%
ZAKELIJK TOERISME	42.700	3%
TOTAAL	1.668.200	100%

¹⁶ Zie bijlage 2 voor een toelichting op de gehanteerde methodologie en de kans op mogelijke dubbeltellingen. Voor de categorie evenementen is een ondergrens van 5.000 bezoeken gehanteerd. Kleinschalige evenementen zijn derhalve buiten beschouwing gebleven.

¹⁷ Vanaf 2018 is duiken in de Vinkeveense Plassen ook met een dagvergunning mogelijk. De dagvergunning is aanmerkelijk goedkoper dan de jaarvergunning. De verwachting is derhalve dat het aantal bezoeken gaat stijgen. Indrukken van dit jaar bevestigen de verwachting.

- Het aantal bezoeken aan de forten in de gemeente is beperkt door onder meer de (beperkte) openstelling van de forten. Ook is sprake, door afwijkingen tussen jaren qua openstelling, sprake van een fluctuatie in het aantal bezoeken. Het aantal afgelegde bezoeken bepaalt een deel van de economische waarde van de forten; de forten zijn ook onderdeel van fiets- en wandelroutes;
- Routegebonden recreatie zorgt voor het hoogste aantal dagtochten in de gemeente, met ruim een miljoen dagtochten in het jaar 2017. De gemeente beschikt over meerdere Toeristische Overstappunten (TOPs), zoals bij Vinkeveen Haven en Hotel De Witte Dame¹⁸. In Abcoude is het Gozen Doornpad geopend, wat de bereikbaarheid van Fort bij Abcoude heeft verbeterd. In 2017 werd bovendien het Bellopad, een wandelroute van 19 kilometer tussen Abcoude en Mijdrecht, geopend en is het aantal wandelknooppunten vergroot;
- Het aantal bezoeken voor oeverrecreatie is op basis van externe bronnen geraamd op ruim 400.000. Het aantal unieke bezoekers aan de gebieden Winkelpolder/Zandeilanden en Vinkeveense Plassen Overig is vertaald naar het aantal bezoeken, hierbij rekening houdend met de frequentie van bezoek en het bezoekmotief¹⁹. Recreanten leggen een bezoek af aan de Plassen om bijv. te fietsen of te wandelen, om deel te nemen aan watersporten als SUPpen of duiken, om te varen met een boot, om horeca te bezoeken en om aan de oevers te recreëren. Het aantal bezoeken aan de Plassen met als motief bijv. watersport of fietsen wordt reeds via andere methoden geraamd. Hierdoor is het geraamd aantal bezoeken voor oeverrecreatie lager dan het aantal unieke bezoekers. Met in totaliteit 600.000 tot 800.000 unieke bezoekers beschikken de Vinkeveense Plassen over het hoogste aantal unieke bezoekers van de gebieden in beheer van Recreatie Midden-Nederland.

¹⁸ Andere toeristische overstappunten in de gemeente zijn TOP Heinoomsvaart, TOP Pondscoekersluis en TOP Winkelpolder.

¹⁹ Zie bijlage 2 voor meer toelichting op de methode die tot het bezoekaantal heeft geleid voor oeverrecreatie en routegebonden recreatie.

- Op de zakelijk markt bestaan sterke verschillen tussen aanbieders. Voor sommige aanbieders is de zakelijke markt een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering, voor andere aanbieders is de verhuur vooral een bijzaak. Hierdoor is het aantal bezoeken in relatie tot de capaciteit sterk wisselend per aanbieder. Het gemiddelde aantal bezoeken per stoel in de zakelijke accommodaties is circa 16, en daarmee lager dan bijvoorbeeld in de Amstelland-Meerlanden-regio (31), dat rondom Schiphol een sterke zakelijke markt kent. Circa 65% van de zakelijke bijeenkomsten duurt (maximaal) een halve dag, circa 30% van de bijeenkomsten een hele dag. De overige bijeenkomsten zijn meerdaags.

Weinig bezoekspreiding over het jaar

De verweving van bedrijven en organisaties in de gemeente met de Vinkeveense Plassen zorgt voor een onevenredige verdeling van de bezoeken aan de gemeente over het jaar. Watersport en –recreatie vindt vooral in de zomermaanden en tijdens vakanties in het schouderseizoen plaats. De weerssituatie speelt daarbij een belangrijke rol. Sommige bedrijven en organisaties zijn enkel tussen mei en september/oktober actief.

De forten die deel uitmaken van de Stelling van Amsterdam kennen een beperkte openstelling en derhalve is het bezoek aan deze forten niet gespreid over het jaar.

Vraag dag- en zakelijk toerisme vooral uit eigen gemeente en Amsterdam

Aanbieders is ook gevraagd naar de herkomst van haar gasten. Onderstaande tabel bevat een overzicht per categorie. Uit de tabel blijkt:

- Aanbieders in het dagtoerisme trekken met name bezoeken uit de eigen gemeente en (Groot-)Amsterdam. Zowel op het vlak van de huur van watersportartikelen als oeverrecreatie blijkt de toevloeiing vanuit Amsterdam groot. Circa 30% van de bezoeken is van inwoners van de hoofdstad. Bezoek uit de regio-Utrecht of andere gebieden in de Randstad komt minder veelvuldig voor. De ligging van de Vinkeveense Plassen ten opzichte van andere waterplassen in de omgeving (Loosdrechtse Plassen, Westeinderplassen, Nieuwkoopse Plassen) speelt hierin een belangrijke rol;
- De bekendheid met de forten in de gemeente is onder internationale toeristen beperkt. Bezoeken zijn voornamelijk van inwoners uit de eigen regio.
- De gemeente kan gezien haar ligging rekenen op relatief veel zakelijke vraag uit (Groot-)Amsterdam, maar tussen kernen binnen de gemeente bestaan verschillen. Abcoude is bijvoorbeeld dicht bij Amsterdam Zuidoost gelegen, terwijl Wilnis een stuk zuidelijker is. Wel zetten de meeste aanbieders in op vergaderen in een landelijke of waterrijke setting, omdat de gemeente hiermee onderscheidend is ten opzichte van bijvoorbeeld Amsterdam of de omgeving van Schiphol;
- De tabel bevat geen informatie over de categorieën *Overig sportief en/of outdoor*, *Evenementen* en *Routegebonden recreatie*. Van de eerste categorie zijn te weinig waarnemingen beschikbaar. De verwachting is, gezien het karakter van het aanbod, dat de bezoeken vooral uit de eigen gemeente en omliggende gemeenten afkomstig zijn.

Tabel 3.3. Herkomst van bezoekers dag- en zakelijk toerisme

	AANTAL BEZOEKEN	DE RONDE VENEN	REGIO AMSTERDAM	REGIO UTRECHT	OVERIG NEDERLAND	DUITSLAND	BELGIË	OVERIG BUITENLAND
WATERSPORT EN -RECREATIE	65.800	29%	27%	16%	20%	2%	2%	3%
CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	8.600	53%	19%	16%	10%	1%	1%	2%
OEVERRECREATIE	404.800	20%	33%	6%	42%	0%	0%	0%
ZAKELIJK	42.700	42%	42%	8%	8%	0%	0%	0%

3.3 Résumé

Uit de analyse is naar voren gekomen:

- De meeste aanbieders in het dagtoerisme zijn actief in de watersport en –recreatie en gevestigd in Vinkeveen. Een groot deel van deze bedrijven biedt ook mogelijkheden tot verblijf aan, zoals ligplaatsen in een jachthaven of vakantiewoningen;
- Het aantal aanbieders in de overige categorieën van dagtoerisme is beperkt. De meeste bedrijven en organisaties in de overige categorieën zijn gevestigd in de andere kernen van De Ronde Venen;
- Oeverrecreatie en routegebonden recreatie leidden tot het hoogste aantal bezoeken aan de gemeente in 2017. Andere typen dagtoerisme genereerden minder bezoeken. In totaal waren er ruim 1,6 miljoen bezoeken aan de gemeente;
- Er is sprake van een sterke seizoensgebondenheid in het dagtoerisme, door de focus van aanbieders en organisaties op de Vinkeveense Plassen. Watersport en –recreatie vindt bijvoorbeeld vooral in de zomermaanden en tijdens vakanties in het schouderseizoen plaats;
- De gemeente beschikt over 27 accommodaties die voor zakelijke verhuur ingezet kunnen worden. Samen zijn deze accommodaties goed voor ruim 2.700 stoelen. Het aantal bijeenkomsten dat iedere aanbieder in 2017 accommodeerde wisselde sterk, onder meer door verschillen in belang en locatie. De zakelijke markt was goed voor ruim 40.000 bezoeken.

04

Economische betekenis

4.1 Bestedingen

Op basis van het in het vorige hoofdstuk weergegeven gebruik van het toeristisch-recreatief aanbod in de gemeente De Ronde Venen is met behulp van de methodiek van het Impactmodel Vrijtijdssector de economische betekenis van toerisme en recreatie geraamd. De tabel rechts geeft een overzicht van de uitkomsten van de raming²⁰.

Uit deze tabel blijkt dat de bestedingen voor een groot deel – circa 60% – voortvloeien uit het verblijfstoerisme. Dagtoerisme genereert ongeveer 35% van de totale bestedingen, terwijl zakelijk toerisme voor ongeveer 5% van de totale bestedingen verantwoordelijk is.

Hotels genereren de hoogste bestedingen binnen het verblijfstoerisme

In het verblijfstoerisme nemen de bestedingen tijdens verblijf in hotels een groot aandeel in, met ongeveer de helft van de bestedingen. Bestedingen tijdens hotelverblijf zijn doorgaans hoger dan bestedingen tijdens verblijf in andere typen logies omdat de logiesprijs die gehanteerd wordt (circa € 60,- per persoon per nacht) in de gemeente aanmerkelijk hoger is dan bij andere logiestypen (zoals toeristisch kamperen of verblijf in vakantiewoningen). Daarnaast zijn de bestedingen aan horeca hoger.

In De Ronde Venen is ook een belangrijke rol weggelegd voor de ‘vaste’ gasten in jachthavens. Een kwart van de bestedingen in het verblijfstoerisme is het resultaat van de vaste ligplaatsen. Naast een jaarlijkse huurprijs geven vaste gasten ook geld uit aan met name horeca en detailhandel.

²⁰ Zie voor meer toelichting op de methodiek bijlage 1.

Tabel 4.1. Bestedingen per categorie

CATEGORIE	BESTEDINGEN	AANDEEL
HOTELS	€ 10.050.200	30%
BED & BREAKFASTS	€ 797.100	2%
CAMPINGS (VASTE PLAATSEN)	€ 1.040.200	3%
CAMPINGS (TOERISTISCHE PLAATSEN)	€ 351.700	1%
VERHUURACCOMMODATIES	€ 610.600	2%
VAKANTIEWONINGEN	€ 1.822.200	5%
GROEPSACCOMMODATIES	€ 385.200	1%
JACHTHAVENS (VASTE PLAATSEN)	€ 5.066.900	15%
JACHTHAVENS (PASSANTENPLAATSEN)	€ 41.200	0%
VERBLIJFSTOERISME	€ 20.165.300	59%
WATERSPORT EN -RECREATIE	€ 2.099.600	6%
OVERIG SPORTIEF EN OUTDOOR	€ 2.314.700	7%
CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	€ 174.200	1%
EVENEMENTEN	€ 82.100	<1%
OEVERRECREATIE	€ 4.048.000	12%
ROUTEGERBONDEN RECREATIE	€ 3.321.600	10%
DAGTOERISME	€ 12.040.200	35%
ZAKELIJK TOERISME	€ 1.803.200	5%
TOTAAL	€ 34.008.700	100%

Oeverrecreatie en routegebonden recreatie genereren hoogste bestedingen door hoog aantal bezoeken

In het dagtoerisme zijn oeverrecreatie en routegebonden recreatie door het aantal bezoeken uitermate belangrijk voor de totale bestedingen. Samen zijn beide categorieën goed voor ruim € 7 miljoen aan bestedingen, ofwel circa 60% van de totale bestedingen in het dagtoerisme. De geraamde bestedingen per bezoek zijn echter relatief laag: circa € 10,- per bezoek voor oeverrecreatie en circa € 3,- per bezoek voor routegebonden recreatie.

De bestedingen aan de overige categorieën zijn in totaliteit weliswaar minder omvangrijk, maar de bestedingen per bezoek zijn hoger. Dit is omdat het bezoek gepaard gaat met bijvoorbeeld de aanschaf van een entreekaartje of de huur van recreatieartikelen.

Bestedingen aan horeca het meest omvangrijk

De bestedingen aan verblijfs-, dag- en zakelijk toerisme kunnen ook worden uitgedrukt in de bestedingssectoren die onderdeel uitmaken van het Impactmodel Vrijtjidssector. De tabel rechts laat de totalen en het aandeel per sector zien.

Uit de tabel blijkt dat de bestedingen aan horeca het hoogst zijn, en circa 30% van het totaal bedragen. Tijdens veel activiteiten, ook bij gratis te ondernemen activiteiten, geven bezoekers geld uit aan horeca. Circa een kwart van de bestedingen komt terecht bij de logiesbedrijven in de gemeente.

Tabel 4.2. Bestedingen per sector

SECTOR	BESTEDINGEN	AANDEEL
LOGIES	€ 8.451.700	25%
HORECA	€ 10.273.200	30%
DETAILHANDEL	€ 4.729.300	14%
ENTREE	€ 5.614.400	16%
VERVOER	€ 4.940.100	15%
TOTAAL	€ 34.008.700	100%

4.2 Werkgelegenheid

Werkgelegenheid R&T-sector bijna 6% van totale werkgelegenheid in gemeente

De bestedingen in de toeristisch-recreatieve sector kunnen worden vertaald naar de werkgelegenheid in de sector. De tabel rechts bevat een overzicht per sector. De directe werkgelegenheid bedraagt 309 FTE, de indirecte werkgelegenheid 121 FTE. Aangezien in de toeristisch-recreatieve sector – maar ook in andere sectoren als de horeca en detailhandel – veel met seizoensarbeid en deeltijdarbeid wordt gewerkt correspondeert het getoonde aantal FTE met ongeveer 600-650 banen.

De werkgelegenheid kan ook worden uitgesplitst naar verblijfs-, dag- en zakelijk toerisme. Onderstaande tabel toont dat de werkgelegenheid als gevolg van verblijfsgasten in De Ronde Venen 247 FTE is (ofwel 57% van het totaal), terwijl de werkgelegenheid als gevolg van dagtoeristen 157 FTE is. De verhouding tussen de drie typen toerisme is nagenoeg gelijk aan de verhouding van de bestedingen.

Het Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen (LISA) biedt ook inzicht in de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid en doet dat op verschillende geografische niveaus. In 2017 had de gemeente De Ronde Venen de beschikking over 970 banen in de toeristisch-recreatieve sector, aldus LISA. Daarmee was de sector goed voor circa 5,7% van de werkgelegenheid in de gemeente. Afwijkingen tussen de werkgelegenheidscijfers van LISA en het Impactmodel Vrijtjidssector ontstaan bijvoorbeeld door andere definities op het vlak van horeca. ZKA neemt alleen de bestedingen aan horeca als onderdeel van een toeristisch-recreatief bezoek mee, en laat horecabezoek buiten beschouwing. Het LISA telt de gehele horeca mee in haar raming van de werkgelegenheid.

Tabel 4.3. Werkgelegenheid per sector

	WERKGELEGENHEID (IN FTE)	AANDEEL
LOGIES	74	17%
HORECA	113	26%
DETAILHANDEL	24	6%
ENTREE	54	13%
VERVOER	14	3%
OVERIG	30	7%
DIRECT	309	72%
INDIRECT	121	28%
TOTAAL	430	100%

Tabel 4.4. Werkgelegenheid per categorie

	WERKGELEGENHEID (IN FTE)	AANDEEL
VERBLIJFSTOERISME	247	57%
DAGTOERISME	157	37%
ZAKELIJK TOERISME	26	6%
TOTAAL	430	100%

Aandeel werkgelegenheid R&T-sector De Ronde Venen rond provinciaal gemiddelde

Op basis van LISA-data kan een vergelijking worden gemaakt van het aandeel van de R&T-sector in de totale werkgelegenheid in de gemeente De Ronde Venen enerzijds en andere gebieden (zoals de regio Amstel-Meerlanden of de provincie Utrecht) anderzijds. Uit de gegevens blijkt:

- Het aandeel van de R&T-sector in de totale werkgelegenheid in de gemeente De Ronde Venen is vergelijkbaar met het aandeel dat de R&T-sector in de provincie Utrecht haalt (5,7% versus 5,8%). Beide aandelen blijven echter achter ten opzichte van het landelijk gemiddelde, dat 6,8% bedraagt. De gemeente en provincie zijn met andere woorden minder afhankelijk van toerisme dan bepaalde andere gebieden in Nederland;
- Het aandeel van de R&T-sector in de totale werkgelegenheid in de regio Amstel-Meerlanden bedraagt 6,3%. Tussen gemeenten bestaan echter duidelijke verschillen. In Aalsmeer was in 2017 het aandeel van de R&T-sector 9,6%, in Haarlemmermeer 7,3%. In de andere gemeenten van de regio liep het aandeel van de R&T-sector in de werkgelegenheid uiteen van circa 3% tot 5%.

Tabel 4.4. Vergelijking werkgelegenheid R&T-sector

GEBIED	AANDEEL IN TOTALE WERKGELEGENHEID 2017
DE RONDE VENEN	5,7%
AMSTEL-MEERLANDEN	6,3%
PROVINCIE UTRECHT	5,8%
NEDERLAND	6,8%

05

Conclusies

Dag- en verblijfstoerisme sterk seizoensgebonden, dagaanbod trekt relatief veel Amsterdammers

- Het verblijfstoeristische aanbod in de gemeente is sterk gericht op water. De Ronde Venen beschikt over verschillende jachthavens, en veel verblijfsrecreatie is geconcentreerd rondom de Vinkeveense Plassen;
- Ook het dagtoeristische aanbod staat in verbinding met de waterrijke gebieden in de gemeente. De meeste bedrijven zijn actief in de watersport en –recreatiesector, met de verhuur van watersportartikelen of clinics/lessen. Vaak is sprake van een combinatie van verblijfs- en dagtoeristisch aanbod;
- In 2017 waren er ruim 175.000 persoonsovernachtingen (exclusief overnachtingen op vaste plaatsen) in de gemeente. Een aanzienlijk deel daarvan (bijna 45%) kwam in één van de hotels in de gemeente terecht. De vaste plaatsen zijn ook goed bezet. Onderzoek onder de jachthavens in de gemeente leverde een bezettingsgraad van 95% op;
- Het aantal bezoeken voor dag- en zakelijk toerisme was in 2017 ruim 1,6 miljoen. Een groot deel van dit aantal bezoeken is met het motief oeverrecreatie en routegebonden recreatie. Andere categorieën, zoals watersport en –recreatie, genereren minder bezoeken, maar leiden tot hogere bestedingen per bezoek.
- De eigen gemeente en de regio-Amsterdam zijn de belangrijkste herkomstgebieden bij dag- en zakelijk toerisme. In het verblijfstoerisme trekken de hotels, B&Bs en vakantiewoningen relatief veel buitenlandse gasten, ook van buiten Duitsland en België. Andere sectoren trekken meer Nederlandse gasten.

Aandeel R&T-sector in totale werkgelegenheid onder landelijk gemiddelde

De economische betekenis van toerisme en recreatie bedroeg in 2017 bijna € 34 miljoen. De werkgelegenheid in de gemeente was circa 600-650 banen. Het aandeel van de R&T-sector in de totale werkgelegenheid (5,7%) blijft achter bij het landelijk gemiddelde (6,8%). Het sterke seizoensgebonden karakter van de sector in De Ronde Venen speelt hierin een rol.

“De economische betekenis van toerisme en recreatie bedroeg in het jaar 2017 bijna € 34 miljoen in De Ronde Venen.”

Omvang R&T-sector gemeente bescheiden in vergelijking tot regio-Amstel-Meerlanden

- Verblijf, dagbezoek en zakelijk toerisme genereren tezamen circa € 34 miljoen aan bestedingen in de gemeente. In de regio Amstel-Meerlanden (bestaande uit gemeenten Haarlemmermeer, Haarlemmerliede-Spaarnwoude, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn) is de sector omvangrijker, met ongeveer € 750 miljoen aan bestedingen, maar is het gebied ook omvangrijker. De bestedingen kunnen, ter vergelijking, worden vertaald naar bestedingen per vierkante kilometer en inwoner. In beide gevallen zijn de bestedingen in De Ronde Venen lager (per km² 7,5 keer en per inwoner 2,5-3 keer) dan in de regio Amstel-Meerlanden;
- Grotendeels wordt dit verschil veroorzaakt door de omvang van de hotelsector van de gemeente Haarlemmermeer, die door de ligging van Schiphol in de gemeente substantieel groter is dan in De Ronde Venen. Een groot deel van de bestedingen in de regio (circa 90%) is toe te schrijven aan verblijf in hotels of zakelijke bijeenkomsten in de accommodaties van hotels²¹. Exclusief hotels en zakelijk toerisme bedragen de bestedingen in de regio Amstel-Meerlanden circa € 75 miljoen en in De Ronde Venen circa € 22 miljoen, waaruit blijkt dat het overige verblijfstoerisme en dagtoerisme in De Ronde Venen juist sterker ontwikkeld is dan in de meeste gemeenten van de regio Amstel-Meerlanden;
- Het aandeel van de R&T-sector in de totale werkgelegenheid was in De Ronde Venen in 2017 circa 5,7%. Daarmee was de R&T-sector minder belangrijk voor de lokale economie dan bijvoorbeeld de sector in de regio-Amstel-Meerlanden. Ook het landelijk gemiddelde is hoger (6,8%). Het seizoensgebonden karakter van de sector in De Ronde Venen speelt hierin een belangrijke rol.

“R&T-sector in De Ronde Venen minder omvangrijk dan in regio Amstel-Meerlanden door seizoensgebonden karakter.”

²¹ Bron: eigen onderzoek ZKA

Bijlagen

Bijlage 1. Onderzoeksverantwoording

In deze bijlage wordt nadere toelichting op het onderzoek gegeven. Aan bod komen de afbakening en indeling van het onderzoeksonderwerp en de gehanteerde methodiek.

Afbakening verblijfstoerisme

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de categorieën die onderdeel zijn van het verblijfstoerisme. De categorieën zijn aangehouden in de rapportage.

Tabel B1.1. Categorisering verblijfstoerisme

CATEGORIEËN VERBLIJFSTOERISME	TOELICHTING
HOTELS	OVERNACHTINGEN IN HOTELS, MOTELS EN PENSIONS
BED & BREAKFASTS	OVERNACHTINGEN IN B&B-ACCOMMODATIES
RECREATIEWONINGEN	OVERNACHTINGEN MET EEN TOERISTISCH MOTIEF OP BUNGALOWPARKEN EN IN SOLITAIRE RECREATIEWONINGEN
CAMPINGS	OVERNACHTINGEN OP CAMPINGS, VERDEELD OVER JAARPLAATSEN, PLAATSEN VOOR SEIZOENSARRANGEMENTEN, TOERISTISCHE KAMPEERPLAATSEN, CAMPERPLAATSEN EN VERHUURACCOMMODATIES.
VERHUUR-ACCOMMODATIES	OVERNACHTINGEN IN VERHUURACCOMMODATIES, ZOALS GLAMPING, CHALETS, PIPOWAGENS, ETC,
GROEPS-ACCOMMODATIES	OVERNACHTINGEN IN GROEPSACCOMMODATIES EN/OF JEUGDHERBERGEN.
JACHTHAVENS	OVERNACHTINGEN OP VASTE LIGPLAATSEN EN PASSANTENPLAATSEN IN DE WATERSPORTSECTOR.

Afbakening dag- en zakelijk toerisme

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de categorieën die onderdeel zijn van het dagtoerisme. De gemeente De Ronde Venen heeft niet in alle categorieën (voldoende) aanbieders om over alle categorieën uitspraken te kunnen doen. Om te voorkomen dat de resultaten te herleiden zijn naar specifieke bedrijven is ervoor gekozen de basiscategorieën te herindelen naar categorieën die bruikbaar zijn voor de rapportage.

Tabel B1.2. Categorisering dag- en zakelijk toerisme

CATEGORIEËN DAG- EN ZAKELIJK TOERISME	TOELICHTING	CATEGORIEËN RAPPORTAGE
ATTRACTIES EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	BEZOEK AAN ATTRACTIES, DIERENTUINEN, PRETPARKEN, WIJNGAARDEN, KASTELEN, FORTEN.	CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN
MUSEA	BEZOEK AAN MUSEA EN SCIENCE CENTERS	-
EVENEMENTEN	BEZOEK AAN EVENEMENTEN, MET EEN ONDERGRENS VAN 5.000 BEZOEKEN	EVENEMENTEN
RONDVAARTEN	DEELNAME AAN RONDVAARTEN WAARBIJ SPRAKE IS VAN TOERISTISCH GEBRUIK (DUS EXCLUSIEF REGULIER GEBRUIK VEERPONTEN)	WATERSPORT EN -RECREATIE
GOLF	DEELNAME AAN ACTIVITEITEN ALS (REGULIER) GOLF, SHORTGOLF EN/OF PITCH&PUTT GOLF	OVERIG SPORTIEF EN/OF OUTDOOR
ROUTEGBONDEN RECREATIE	DEELNAME AAN DAGTOCHTEN MET WANDELEN EN FIETSEN ALS MOTIEF, MET EEN DUUR VAN MINIMAAL 120 MINUTEN	ROUTEGBONDEN RECREATIE
OEVERRECREATIE	BEZOEK AAN STRANDBADEN EN RECREATIEPLASSEN (EXCL. BINNENZWEMBADEN EN RECREATIEPLASSEN DIE ENKEL VOOR GASTEN VAN CAMPINGS/VAKANTIEPARKEN TOEGANKELIJK ZIJN)	OEVERRECREATIE
SPORTIEF/OUTDOOR	DEELNAME AAN BOWLING, KANO- EN WATERSPORT, ZELFSTANDIGE FIETSVERHUUR ETC.	- WATERSPORT EN -RECREATIE - OVERIG SPORTIEF EN/OF OUTDOOR
THEATERS	BEZOEK AAN THEATERS	CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN
ZAKELIJK	DEELNAME AAN MEETINGS, INCENTIVES, CONVENTIONS EN EVENTS	ZAKELIJK

Gehanteerde methodiek

De benodigde informatie is achterhaald aan de hand van een online vragenlijst, telefonische interviews en deskresearch. De eerste twee methoden is voor de meeste categorieën toegepast. De belangrijkste eenheden zijn in elke categorie vergelijkbaar: bezoekaantallen (dagtoerisme en zakelijk toerisme) en overnachtingen (verblijfstoerisme). De vraag naar vaste plaatsen in het verblijfstoerisme is middels een bezettingsgraad inzichtelijk gemaakt. Om de kwaliteit van de gegevens te waarborgen zijn aanbieders in het verblijfstoerisme op meerdere manieren naar het aantal overnachtingen en/of bezettingsgraad op het bedrijf gevraagd.

Respons onder aanbieders circa 47%

In totaal is een respons van 42 interviews (van de 89 bedrijven en organisaties) gerealiseerd, wat overeenkomt met 47% van de onderzoekspopulatie. Vrijwel alle grote aanbieders in de regio hebben aan het onderzoek meegewerkt. De respons geeft een betrouwbaar en representatief beeld van overnachtingen en bezoekaantallen. De tabel rechts geeft een overzicht van de respons per categorie.

Enkel de respons van de categorie *Overig sportief en/of outdoor* blijft achter bij de verwachtingen. Omdat de bedrijven in die categorie divers zijn is het aantal bezoeken vastgesteld op basis van ZKA's ervaringen met gelijksoortige bedrijven in andere regio's. Bezoeken aan andere aanbieders die niet hebben geparticipeerd is geraamd op basis van bezettings- (verblijfs- en zakelijk toerisme) en bezoekgemiddelden (dagtoerisme).

Tabel B1.3. Respons per categorie

CATEGORIEËN	RESPONS (IN AANTALLEN BEDRIJVEN)
HOTELS	50%
BED & BREAKFASTS	50%
VAKANTIEWONINGEN	57%
CAMPINGS	50%
VERHUURACCOMMODATIES	86%
GROEPSACCOMMODATIES	100%
JACHTHAVENS	64%
WATERSPORT EN -RECREATIE	45%
OVERIG SPORTIEF EN/OF OUTDOOR	25%
CULTUUR EN BEZIENSWAARDIGHEDEN	60%
ZAKELIJK	41%

Bestedingen en werkgelegenheid geraamd met Impactmodel Vrijtidssector

Voor de berekening van de economische impact van de toeristische sector wordt gebruik gemaakt van het Impactmodel Vrijtidssector (weergegeven in figuur rechts). Dit model bepaalt aan de hand van het aantal overnachtingen/bezoekers en bijbehorende bestedingsprofielen zowel de bestedingen als ook de daaruit voortvloeiende directe en indirecte werkgelegenheid.

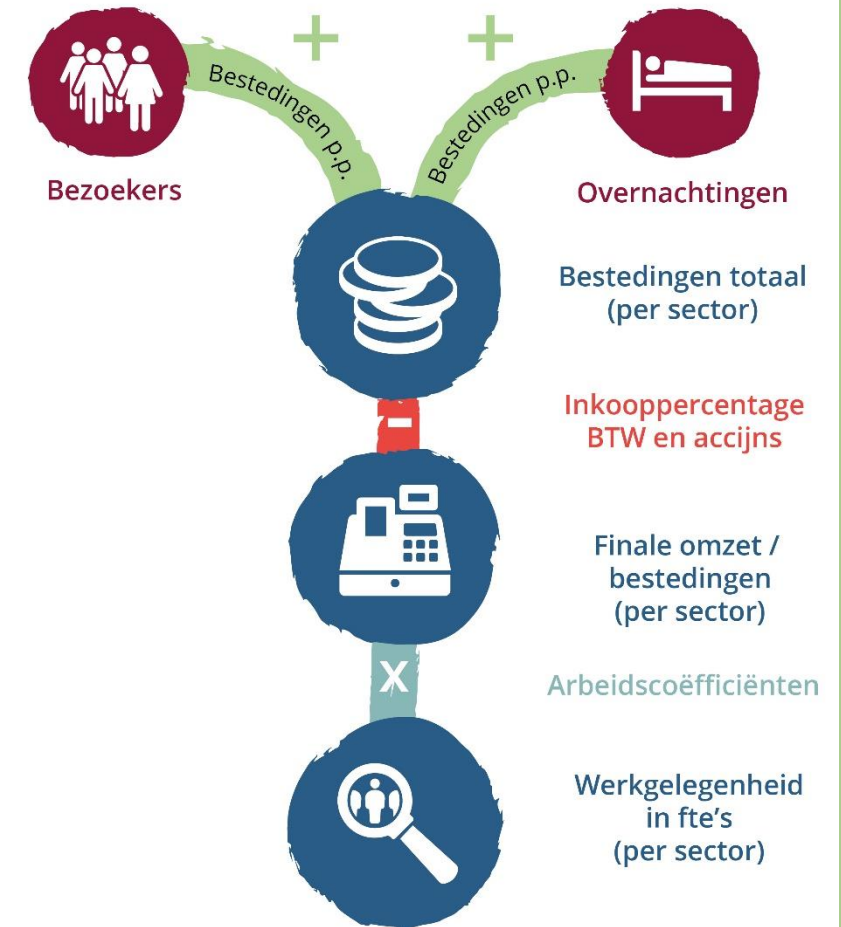
Input

In de monitor wordt een aantal categorieën onderscheiden, namelijk verblijfs-, dag- en zakelijk toerisme. Deze categorieën vormen een weerspiegeling van de toeristische en recreatieve activiteiten in de gemeente.

Output

De resultaten van de berekeningen geven de betekenis van toerisme en recreatie weer, uitgedrukt in bestedingen (in Euro's) en werkgelegenheid (in Full Time Equivalenten). In het model wordt geen rekening gehouden met een 'weglekeffect' (bestedingen die buiten de regio worden gedaan). Het model geeft ook geen inzicht in (kwalitatieve) aspecten zoals de afgeleide en additionele economische betekenis van toerisme en recreatie ('spin off'), de kwaliteit van de werkgelegenheid, etc.

Figuur B1.1. Impactmodel Vrijtidssector

Bestedingen

De berekening van de bestedingen geschiedt op basis van gemiddelde bestedingen per persoon per overnachting of bezoek. Op basis van de respons uit de monitor wordt bijvoorbeeld een logiesprijs per persoon voor hotels vastgesteld. Bij sommige categorieën, bijvoorbeeld jaarplaatsen op campings en vaste plaatsen in jachthavens, worden de bestedingen berekend op basis van een vast tarief per plaats per jaar.

De volgende categorieën worden onderscheiden in de bestedingen:

- Logies (verblijfskosten in logiesaccommodaties, exclusief horeca);
- Horeca;
- Detailhandel;
- Entree;
- Vervoer.

Werkgelegenheid

De werkgelegenheid kan worden berekend nadat de bestedingen per sector bekend zijn. Hiervoor worden de totale bestedingen (per sector) gecorrigeerd voor een tweetal effecten:

- De bestedingen zijn inclusief BTW en accijns. Omdat deze tarieven geen directe invloed hebben op de werkgelegenheid in de sector, vindt hiervoor een correctie plaats;
- Daarnaast vindt er een correctie plaats voor de inkoopcomponent. Het aandeel 'inkoop' van de sector levert immers geen werkgelegenheid in de desbetreffende sector maar genereert voornamelijk werkgelegenheid bij de groot- en tussenhandel en producenten van levensmiddelen en non-food (brandstof, e.d.). Deze werkgelegenheid is opgenomen als 'overig'.

Na het vaststellen van de directe werkgelegenheid, kan de indirecte werkgelegenheid worden bepaald. De indirecte werkgelegenheid is met name het gevolg van toeleveranties (productiemiddelen, bouwnijverheid, dienstverleners (banken, verzekeringsmaatschappijen, wasserij, etc.) die nodig zijn om de afzet in de diverse sectoren te kunnen realiseren. De indirecte werkgelegenheid wordt in zijn totaliteit, met behulp van een multiplier, bepaald.

Bijlage 2. Raming aantal dagtochten

Oeverrecreatie en routegebonden recreatie vastgesteld op basis van deskresearch bestaande bronnen

Twee categorieën in het dagtoerisme worden niet via een online vragenlijst onder aanbieders vastgesteld, namelijk routegebonden recreatie en oeverrecreatie. In het geval van beide activiteiten geldt dat het aantal bezoeken niet via deze weg vast te stellen valt. ZKA heeft tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van twee externe bronnen:

- Provincie Utrecht (2016). Bezoek terreinen Utrechtse recreatieschappen;
- NBTC-NIPO Research (2016). Continu VrijeTijdsOnderzoek 2015.

De eerste bron is gehanteerd als onderlegger voor het aantal bezoeken met als motief oeverrecreatie, de tweede bron is toegepast voor routegebonden recreatie.

Bezoek terreinen Utrechtse recreatieschappen

NBTC-NIPO Research heeft in opdracht van de provincie Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar het bezoek aan de bovenlokale recreatie- en natuurgebieden in de provincie. De onderzoeksperiode betrof medio september 2014 tot medio september 2015. In het rapport is het aantal unieke bezoekers en de frequentie van bezoek opgenomen. De herkomst is in aantallen bezoeken gerapporteerd, en daarnaast bevat het rapport informatie over de ondernomen activiteiten. In de gemeente De Ronde Venen is gekeken naar de Winkelpolder/Zandeilanden enerzijds en het overige gebied van de Vinkeveense Plassen anderzijds.

Continu Vrijetijdsonderzoek 2015

NBTC-NIPO Research doet elke paar jaren onderzoek naar de participatie en frequentie van consumenten in circa 110 dagrecreatieve activiteiten. Twee van de activiteiten die onderdeel zijn van het onderzoek zijn wandelen en fietsen. De resultaten zijn eerst op provinciaal niveau vastgesteld, en daarna geraamd voor De Ronde Venen op basis van de omvang van het fietsknooppunten- en wandelnetwerk in de gemeente.

Raming aantal bezoeken oeverrecreatie

Het rapport “Bezoek terreinen Utrechtse recreatieschappen” biedt inzicht in het aantal bezoekers én bezoeken aan de Winkelpolder/Zandeilanden enerzijds en het resterende deel van de Vinkeveense Plassen anderzijds. NBTC-NIPO Research raamt het aantal unieke bezoekers aan de gebieden op jaarbasis respectievelijk 100.000-200.000 en 500.000-600.000. Uit de genoemde aantallen is het aantal bezoeken voor oeverrecreatie vastgesteld. Hiertoe gelden de volgende tussenstappen:

- Aan de hand van de frequentietabellen die op pagina 40 en 42 van het rapport zijn opgenomen is het aantal unieke bezoekers vertaald in aantal bezoeken. Hiervoor is gebruik gemaakt van klassen-gemiddelden van de frequentiecategorieën;
- Het aantal bezoeken betreft alle bezoeken aan het gebied. Uit de ondernomen activiteiten op pagina 41 en 43 van het rapport blijkt dat mensen diverse motieven hebben bij een bezoek, zoals wandelen, fietsen, duiken, varen met een boot, etc. Wandel- en fietstochten zijn met het CVTO in kaart gebracht, omdat de activiteiten ook in andere delen van de gemeenten kunnen plaatsvinden. Andere genoemde motieven zijn deels via bedrijfsenquêtes in het dagtoerisme (verhuur artikelen watersport) en deels via bedrijfsenquêtes in het verblijfstoerisme (jachthavens, middels bestedingen) in kaart gebracht;
- Oeverrecreatie wordt gedefinieerd als recreatie die zich langs (of in) het water afspeelt. Er is gekozen om het motief “Zwemmen” aan te houden voor de raming, daar oeverrecreatie relatief vaak gepaard gaat met zwemmen. In de deelgebieden was het motief respectievelijk 5% en 6% tijdens het meest recente bezoek. Dat percentage wordt aangehouden als percentage voor het aantal bezoeken voor oeverrecreatie. Het totaal aantal bezoeken voor oeverrecreatie is derhalve geraamd op ruim 400.000. Gezien de kans op dubbeltellingen vanwege de verschillende motieven die in het rapport van NBTC-NIPO Research worden genoemd dient het totaal aantal bezoeken met een bandbreedte te worden geïnterpreteerd.

Tabel B2.1. Aantal dagtochten oeverrecreatie

	WINKELPOLDER EN ZANDEILANDEN	VINKEVEENSE PLASSEN OVERIG
AANTAL UNIEKE BEZOEKERS ¹	150.000	550.000
AANTAL BEZOEKEN	1.065.675	6.195.750
AANDEEL ZWEMMEN IN MEEST RECENT ONDERNOMEN BEZOEK	5%	6%
AANTAL BEZOEKEN OEVERRECREATIE	50.745	354.043
TOTAAL AANTAL BEZOEKEN OEVERRECREATIE	404.800	

¹ Het getoonde aantal unieke bezoekers betreft het klassengemiddelde van de aantallen die NBTC-NIPO Research in haar rapportage toont. Ook voor de vertaling naar aantallen bezoeken is gebruik gemaakt van klassen-gemiddelden. Het totaal aantal bezoeken is afgerond op 100-tallen.

Raming aantal bezoeken routegebonden recreatie

In het Continu Vrijetijdsonderzoek (CVTO) worden Nederlanders gevraagd naar hun vrijetijdsbestedingen en -participatie. Eén van de categorieën die in het onderzoek beschouwd wordt is routegebonden recreatie (wandelen en fietsen).

Het CVTO betreft een panelonderzoek en gezien de omvang van de steekproef zijn de resultaten op gemeentelijk niveau (vaak) niet betrouwbaar. Om de betrouwbaarheid van de resultaten te vergroten is gekozen voor de volgende aanpak:

- Het aantal wandel- en fietstochten is eerst op provinciaal niveau vastgesteld. In 2015 werden ruim 13 miljoen wandel- en fietstochten ondernomen in de provincie Utrecht (zie tabel rechts). Het gaat hierbij om wandel- en fietstochten met een minimale duur van 120 minuten. Wandel- en fietstochten in de eigen gemeente zijn in de analyse opgenomen, omdat hiermee de vergelijkbaarheid met andere categorieën (bijv. watersport, oeverrecreatie, waar ook deels gebruik van de eigen bevolking in zit) op peil blijft;
- Vervolgens is het aantal routekilometers in de gemeente De Ronde Venen en de provincie Utrecht vergeleken. Circa 7,5% van het provinciale fietsknooppunten- en wandelnetwerk is te vinden in de gemeente De Ronde Venen (bron: Routebureau Utrecht). Het gebruik van het netwerk is evenredig verondersteld. Hierdoor bedraagt het aantal dagtochten in de gemeente De Ronde Venen circa 1.000.000.

Tabel B2.2. Aantal dagtochten routegebonden recreatie

	WANDELEN	FIETSEN
PROVINCIAAL AANTAL DAGTOCHTEN (DUUR >120 MINUTEN)	7.679.720	5.805.636
GEMEENTELIJK AANDEEL IN PROVINCIAAL FIETSKNOOPPUNTEN- EN WANDELNETWERK	7,6%	7,5%
AANTAL DAGTOCHTEN PER TYPE	584.408	436.164
TOTAAL AANTAL DAGTOCHTEN ROUTEGEBONDEN RECREATIE	1.021.600	

¹ Het getoonde totaal aantal dagtochten is afgerond op 100-tallen.

ZKA LEISURE CONSULTANTS

Brugstraat 1A

5211 VS 's-Hertogenbosch

088 - 210 02 50

info@zka.nl

www.zka.nl

